

Adatok a Nagyalföld Geometridáinak phaenológiájához és elterjedéséhez.

Amikor Bíró Lajost felkérték, hogy a Milleniumkor kiadásra kerülő „Kecskemét múltja és jelene” c. könyvbe a faunisztikai fejezetet megírja, egyik levelében így nyilatkozott: „Engem erre a munkára különösen az buzdított, hogy én, — ellenkezőleg a többi zoologusokkal — hazánk egész területén a legérdekesebbnek és legjellemzőbbnek nem a havasokat tartom az ő gazdag faunájukkal és flórájukkal, hanem a hozzá képest szegényes homokot és sziket.” (1a. p. 86.) Magam is évek óta ezt a nézetet vallom s ezért tűztem ki életem egyik főcéljául alföldünk állatvilágának kutatását. Amikor ezirányú munkámat megkezdtem, mindjárt abba a szerencsés helyzetbe jutottam, hogy egyik állatföldrajzi szempontból legérdekesebb területünk, az azóta természetvédelem alá helyezett pótharasztpusztai „fórráserdő” közelében a terület tulajdonosának, Nagykőrös városnak a vendégeként állandó szálláshoz jutottam. A szíves vendéglátás, amelyért ezen a helyen ismételten hálás köszönetemet fejezem ki, lehetővé tette, hogy 1937-ben és 1938-ban összesen 14-szer felkereshessem Pótharasztpusztát. Minden alkalommal több más állatcsoport kutatása mellett elsősorban lepkéket gyűjtöttem. A begyűjtött anyag nem kis mértékben gyarapította a Magyar Nemzeti Múzeum alföldi Lepidoptera-gyűjteményét. Jelen dolgozatomban araszoló pilléink (Fam. Geometridae) elterjedésével foglalkozom a Nagyalföld és az azzal biogeographiai szempontból közeli rokonságban álló Deliblát homokos tájain.

Az irodalomban erről a tárgykörről összefoglaló munkát nem találunk. Elég sok azonban az elszórt adatok száma. Ezeknek a megisméltése helyett az irodalmi jegyzékben felsorolom mindazokat a dolgozatokat és cikkeket, amelyekben a fent említett területekre nézve Geometrida adatokkal találkozunk. Ezeket a cikkeket az irodalmi felsorolásban csillaggal jelölöm. Hogy alföldi vonatkozásban nagyobb összefoglaló munka nem jelent meg hazai Geometridáinkról, annak talán éppen a már Bíró Lajos által is hangoztatott körülmény a legfőbb oka, t. i., hogy lepidopterológusaink (épúgy mint a többi entomológusok) régebben inkább az integer Magyarország fajokban gazdag hegyvidékeit, valamint a mediterrán elemekben rendkívül gazdag tengermelléket kutatták. Azok a magyar kutatók pedig, akik alföldünkön is végeztek gyűjtéseket, eredményeikről írásban csak elvét-

ve számoltak be. Így sajnálattal kell megállapítanunk, hogy „állatföldrajzi paradicsomunk“ lepkevilágáról a legkimerítőbb munkák külföldi kutatók tollából láttak napvilágot. (19., 25., 35., 46., 52.) A Fauna Regni Hungariae „Lepidoptera“ fejezetében (1.) és Abafi-Aigner János: Magyarország lepkéi c. könyvében (6a) is aránylag kevés alföldi adatot találunk. Ezek a munkák a maguk idejében nagy szolgálatot tettek a magyar entomológiának, napjainkban azonban mind rendszertani, mind faunisztikai szempontból elavultaknak kell tekintenünk mind a kettőt.

A hazai lepkegyűjtemények közül a legtöbb alföldi Geometrida-adatot a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében találjuk. Munkám tehát akkor lesz a legteljesebb, ha ezeket az adatokat esetenként kritikai elbírálás alá vetve minden fajra nézve leközlöm. A lelőhelyadatok mellett nagy súlyt fektetek a pontos phaenologiai adatokra. Szerencsémre múzeumunk magyarországi Geometrida-anyagának legtöbb példánya pontosan lelőhelyezett. Kevés kivétellel a gyűjtési évszám is szerepel az állatok lelőhelycéduláin. Ezt is minden alkalommal megadom, mert a meteorologiai adatok az Orsz. Meteorologiai Intézetben évekre visszamenőleg bármikor rendelkezésre állnak s ha valaki Geometridáink fejlődési viszonyait, ivadékváltozását tanulmányozza, érdekes következtetésekhöz juthat, ha a pontos phaenologiai adatokat meteorologiai adatokkal összeveti. A lelőhelyek felsorolása szempontjából nem teszek különbséget a „közönséges“, „gyakori“ vagy „ritka“ fajok között;¹ a teljesség kedvéért felsorolom az összes fajok múzeumi gyűjtési adatait. Dolgozatom olvasása közben bizonyára fel fog tűnni szaktársaimnak, hogy egyes — minden subjektív szempontot félretéve — ubiquistának nevezhető fajokról aránylag kevés lelőhelyadattal szolgálok. Ez abban leli magyarázatát, hogy a gyűjtők legnagyobb része a „ritkább“ fajok, az egyes gyűjtő területek állatföldrajzi „érdekességeinek“, specialitásainak a begyűjtését tartja előbbrevalónak s a máshol is nagy számban élő állatok mellett elmegy. Ezt az eljárást nem tartom helyesnek, mert valamely terület állatvilágáról akkor kapunk teljes képet, ha az összes ott élő fajokat begyűjtjük. Emellett nem egy szélében-hosszában elterjedt fajnak igen széles a változékonysági amplitudoja s a környező vidékektől biogeográfiai szempontból élesen elütő területen sok esetben az ubiquista fajoknak érdekes földrajzi vagy oekologiai változatai alakulnak ki.

A fajokat Seitz „Gross-Schmetterlinge der Erde“ c. munkájának palaearktikus Geometrida kötete (45.), valamint ennek a kötetnek a pótkötete (44., 79.) által követett rendszer szerint sorolom fel. Az egyes

¹ Ezek a megállapítások nagyon subjektívek. Sok ú. n. „ritka“ faj egyszerre „gyakorivá“ válik, ha megtaláljuk a számára legmegfelelőbb, legalkalmasabb biotopokat, amelyekben azután tömegesen gyűjthetjük.

fajok után következnek az alföldi és delibláti lelőhelyek, ezek után a gyűjtési dátumok, majd pedig zárójelben a gyűjtők neve. A gyakrabban szereplő gyűjtők és lelőhelyek rövidítése a következő:

Gyűjtők: P. = Parlay Gyula; S. = Dr. Schmidt Antal; Sz. = Dr. Szent-Ivány József; U. = Uhrik-Mészáros Tivadar; Uj. = Ujhelyi József.

Lelőhelyek: Cs. = Csepel; Fh. = Fehértelep (Deliblát); Ik. = Izsák; Kh. = Királyhalom; Php. = Pótharasztpusztá; Ppsz. = Pusztapeszér; Szg. = Szigetszentmiklós.

A gyűjtési adatok felsorolása után következnek az állatföldrajzi vagy systematikai szempontból figyelemreméltóbb fajok variálása, távolabbi elterjedésére stb. vonatkozó megjegyzések.

Subfam. *Brephinae*.

1. *Brephos puella* Esp. Cs. 1923. III. 17—18. (S.), 1923. III. 15. (U.), Dunaharaszti 1907. II. 27, 1908. III. 10. (S.)

2. *Alsophila aescularia* Schiff. Cs. 1923. III. 15. (Szurdoki)

Subfam. *Hemitheinae*.

3. *Pseudoterpna pruinata* Hufn. Fh. 1911. VI. 14, 17. (Uj.), Gyón 1926. VI. 22. (U.), Kispeszt 1940. VI. 5. (Bunday), Ppsz. 1906. VI. 2. (A.-Aigner), 1954. VI. 8. (U.), Szg. 1926. VI. 22. (U.)

4. *Hemithaea aestivaria* Hbn. Ócsa 1937. VI. 19. (U.)

5. *Chlorissa viridata* L. Ik. 1910. VII. 28, 1915. VII. 21. (S.), Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.) — 6. *Chl. cioraria* Hbn. Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.) — 7. *Chl. pulmentaria* Guen. Cs. 1935. II. 18. e. 1.)₁ (U.), Fh. 1914. VI. 9. (S.), 1911. VI. 17. (Uj.), Php. 1938. V. 21, VI. 21—22. (Sz.)

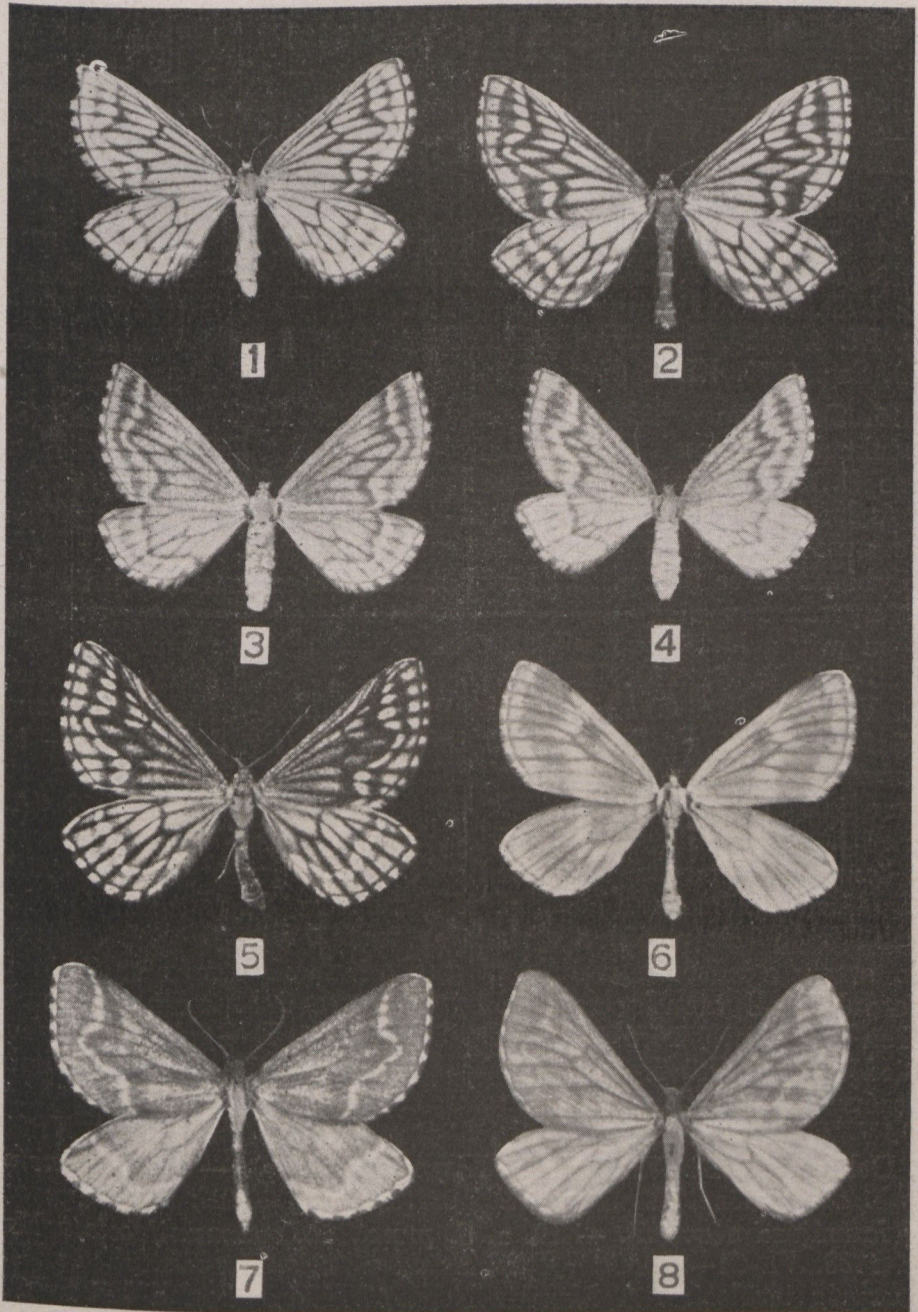
8. *Euchloris smaragdaria* F. Cs. 1937. VIII. 2, 30. (Sz.), (U.), Fh. 1911. VI. 20. (Uj.)

9. *Thalera fimbrialis* Scop. Cs. 1919. VI. 18. (U.), Fh. 1914. VI. 9, 12. (S.), 1911. VI. 16—18, 22. (Uj.), Kh. 1923. VII. 20—31. (S.), Php. 1937. IX. 12. (U.), Soroksár 1912. VII. 14. (U.)

10. *Hemistola chrysoprasaria* Esp. Fh. 1911. VI. 15—16. ((Uj.)

11. *Jodis lactearia* L. Php. 1938. VI. 21—22., VII. 17. (Sz.)

12. *Eucrostes indigenata* Vill. Bugacsz 1901. V. 29. (Dr. Kertész), Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Kúnszentmiklós 1911. IX. 8. (S.), Pestmegeye (coll. Ulbrich). Hazánk egyik legérdekesebb Geometrida faja. A Fauna Regni Hungariaeben (p. 43.) ennyit olvashatunk róla: Valde rara: VI. Grebenác. Abafi-Aigner 1902-ben (4. p.) azt írja, hogy Uhl Sándor Pusztapeszéren gyűjtötte egy példányát ennek a fajnak, amelyet ezelőtt csupán Pável János figyelt meg a Delibláton, utóbb pedig dr. Kertész Kálmár Kecskeméten is gyűjtötte. A „Magyarország lepkéi”-ben (6a., p. 90.) Abafi-Aigner ezt írja róla: Hazánk homokos tájain (Peszér, Deliblát) található május—június és július—augusztusban, de igen ritkán. Predota Károly, aki Br. Rothschild Ch. N. részére gyűjtött hazánkban, 1912. szeptember 17-én a lepkét és a hernyót is meglelte a delibláti homokpusztában. (52. p. 73.)

Subfam. *Sterrhinae*.

13. *Rhodostrophia vibicaria* Cl. Gyón 1926. VI. 17. Ppsz. 1924. VI. 7. (P.) Szg. 1940. V. 25, VI. 5, VIII. 29. (Sz.) — 13. a *Rh. vib.* var. (ab.) *strigata* Stgr. Cs. 1925. VIII. 50. (U.). Gy. 1926. VII. 17. Kecskemét—Szikra 1925. VIII. 9. (Uj.), Php. 1938. VI. 11—13, 21—22. (Sz.), Szg. 1940. IX. 1, 1941. VIII. 28. (Bunday), 1940. VI. 2. VIII. 29. (Sz.), 1910. VIII. 11. (Uj.)

14. *Calothysanis amata* L. Debrecen 1925. V. 15. (Uj.), Fh. 1914 VI. 10. (S.), 1911. V. (Uj), Ik. 1910. VII. 17. (S.), Kecskemét—Szikra 1916. VIII. 9., Kisújszállás 1925. VI. 15. (P.), Mezőberény (S.), Php. 1938. IX. 4. (Sz.), Sashalom 1924. VII. 4. (P.). Szeged VII. 4. (Horváth), Szg. 1940. IX. 1. (Bunday).

15. *Cosymbia orbicularia* Hbn. Cs. IV. 17. (Pável), Dömsöd (S.) Hazánknak eddig csak kevés pontjáról ismeretes. A Fauna Regni Hungariae (I. p. 44.) csak Nagyágról, Mehádiáról és Lipikről említi. Daniel és Kolb (19. p. 67.) VI. 50-án és VII. 1-én egy-egy állatot gyűjtöttek a pusztapeszéri erdőben és Tatárszentgyörgyön. Czekelius (15.) Erdélyből, Forster (25., p. 25.) Nyírbátorról (Bátorligetről) említi, ahol 1934. nyarán 1 ♂-et gyűjtött. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében még a következő állatok találhatjuk: 3 db.: Pozsony (1892 VIII. 16, VIII. 25, 1895. IX. 8.; ex coll. Dahlström), 1 db. Bánhida 1938. VIII. 10. (Dr. Gaál), 1 db. Lipik 1916. (Simpersky, 1 db. Honcstó 1915. (Leg?), 1 db. Somogysárd 1910. V. 10. (Gr. Somssich.) — 16 *C. annulata* Schulze. Szg. 1940. VIII. 29. (Sz.) — 17. *C. porata* ab. *visperaria* Fuchs. Kispest 1921. V. 22. (Uj.), Ppsz. 1905. VIII. 20. (A. Aigner.) A Fauna Regni Hungariae-ban (1) és Abafi 1907-ben megjelent összefoglaló munkájában (6a.) még nem szerepel. Hazánk területéről először (Schawerda 55., p. 125.) mutatja ki (Zengg: leg Dobiasch). Kolb (53: p. 43.) a Kisbalaton mellett Vörsről jelzi. Ez az alak, amely a második ivadékbán gyakori, hazánk más vidékein is előfordul. Erről tanuskodnak a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében lévő Borosjenőről, Budafokról, Budapestről, Gyulajról, Herkulesfürdőről, Nagykövérésről, Nezsideréről, Pilisecabáról és Szentjakabról származó állatok. — 18. *C. quercimontaria* Bastellb. Nyíregyháza 1918. VIII. 11. (Horváth). — 19. *C. punctaria* L. Apatin 1911. V. 28. (S.), Debrecen 1925. IV. 25. (Uj.), Kispest (Bunday). — 19. *C. punctaria* ab. *demptaria* Fuchs. Ujpest. (Gabrieli.) Alföldünk és Magyarország faunájára nézve új. — 19. a. *C. punct.* ab. *communifasciata* Mn. Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.), Tass. Ez az alak is új az Alföld és Magyarország területére. A Magyar Nemzeti Múzeumban a két tassi s az általam gyűjtött pótharasztpusztai példányon kívül csak két Dahlström-féle eperjesi állat van. — 19. b. *C. punct.* ab. *cingulata* Fuchs Php. 1938. V. 21. (Sz.) Ezenkívül csak 3 eperjesi és egy isaszegi példány van a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. A változár

alföldünk és hazánk faunájára egyaránt új. — *C. linearia* Hb. Ujpest. (Gabricli.)

21. *Scopula immorata* L. Deliblát 1898. VII. (Pável), Nyíregyháza 1918. VIII. 11. (Horváth), Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.), Szg. 1940. VI. 2. 5. (Sz.), 1940. VIII. 19—20, 1941. VIII. 12. (Ü.) — 22. *Scopula rubiginata* Hufn. Csömör 1919. V. 17. (Uj.), Fh. 1911. VI. 16. (Ü.), Gyón 1911. VIII. 17, IX. 5. (S.) Kiskúnhalas—Szarkásdebeák 1939. IX. 17—18. (Sz.), Kúnszentmiklós 1911. IX. 8, 13, 1911. VIII. 30. (S.), Mezőberény (S.), Nagyhalomzug (Nádudvar) 1908. V. 26., Szg. 1940. VI. 2. (Sz.) — 22. a. *Sc. rub. ab. ochraceata* Stgr. Cs. 1913. IX. 1. (S.), Fh. 1911. VI. 17. (Uj.), Mezőberény (S.), Kúnszentmiklós 1913. VIII. 30. (S.), Nagyhalomzug (Nádudvar) 1908. V. 24, 26., Php. 1938. VI. 22, VII. 17, 1939. IX. 8. (Sz.) Ez az alak keleten földrajzi változatot alkot. Hazánkban gyakori aberratio. A pótharaszti természetvédelmi területen 1938-ban csupán ezt az alakot találtam. — 23. *Sc. marginipunctata* Goeze. Cs. 1928. IX. 7. (U.), Gyón 1909. X. 1. (Kertész), Mezőberény (S.), Nagyhalomzug (Nádudvar) V. 30., Nádudvar V. 8., Pestújhely 1931. IX. 2. (Bezsilla), Php. 1938. V. 21. (Sz.), Szentmártonkáta (Pável), Szg. 1940. VI. 5., VIII. 29. (Sz.) — 24. *Sc. incanata* L. Fh. 1911. VI. 13, 21. (Uj.) — 25. *Sc. floslactata* Haw. Php. 1938. VI. 21—22. Az Alföldön ritka. Gergely 1936. V. 14—15-én Nyíregyházán gyűjtötte. (71) — 26. *Sc. cubpunctaria* H. S. Deliblát 1909. VI. 14. (U.) Fh. 1913. VI. 14. (S.) — 27. *Sc. caricaria* Reutti. Apatin 1911. VI. 1. (S.) A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében ezenkívül csak 3 példány van, nevezetesen Borosjenő 1922. V. 30, Csetelak 1914. IX. és Lipik 1883. VIII. 1. lelőhelyadatokkal, az első és a harmadik Diószeghy, a második valószínűleg Pável gyűjtéséből. A Fauna Regni Hungariae (1., p. 44.) csak Budapestről, Nagykárolyról, Mehádiáról és Lipikről említi „rarior” megjegyzéssel. Később előkerült az ország különböző részeiből, de úgy látszik eddig — az egyetlen Isaszeg kivételével — nem sikerült a számára legkedvezőbb élőhelyet meglelni, mert minden gyűjtőhelyéről csak néhány állatot jelentenek. Kocá Vinkovác környékéről (50., p. 52.), Rebel Herkulesfürdőről (45., p. 354.), Pillich (45., p. 81. és p. 30.) Simontornyáról, Abafi-Aigner (7., p. 78.) Rumáról és Krapináról (VIII. 14, VIII. 27.), Dahlström (18., p. 117.), Eperjesről, Ulbrich előbb Alvincről (., p. 146.) majd Isaszeg környékéről (VII. 22—VI. 12, VIII. 10. — IX. 11.) (76., p. 94.), Rotschild a hajdúmegyei Nádudvarról (49., p. 136.), Kolb (55., p. 47.) a Kisbaltaton melletti Vörsről, Graeser és jelen sorok írója (27., p. 252.) a tihanyi félszigetről említik. — 28. *Sc. immutata* L. Apatin 1911. V. 31, VI. 1. (S.), Dunaharaszti VIII. (S.), lk. 1910. VII. 29. (S.), Kiskunhalas 1925. VIII. 29. (Dr. Kúthy), Ócsa 1924. VI. 1. (Ü.), Php. 1938. V. 28—30, VI. 11—13, VII. 17, VIII. 7, 1939. IX. 8. (Sz.) — 29. *Sc. corvivalaria* Kretschmar. Apatin 1910. VII. 22, VIII. 16, 1911. V. 31. (S.), lk. 1910. VII. 19, 22, 24, 29, VIII. 12, 23, 24, 1912, VIII. 11—14. (S.) A Fauna Regni

Hungariae-ben még nem szerepel. Abafi-Aigner a Magyarország lépkei c. művében (6a., p. 94.) Dahlström (17., p. 117.) nyomán csak Eperjesről említi. Retschild (54., p. 54.) Predota gyűjtéséből a szlavoniai Kupinóvóról (1913. VII. 31.), Czekelius (15., p. 25.) Brassóból (1909. VII. 8.) Kolb (53., p. 47.) Vörstől, Daniel és Kolb a pusztapezseri turjából (19., p. 64.), Balogh (8., p. 164.) Ceglédről (1937. VII. 10.), Daniel és Forster (25., p. 24.) Nyírbátorról (Bátorligetről) jelzik. — 30. *Sc. virgulata* Schiff. Cs. 1913. VIII. 25. IX. 12 (S.), 1916. VI. 18. (U.), Fh. 1911. VI. 25. (Uj.). 1914. VI. 4. 8. 9. 15. (S.), Gyón 1918 VI. 11. (U.), Kiskunhalas 1934. V. 28. VI. 2. VIII. 9. (Dr. Kúthy), Kisnyír 1922. VI. 9. (Uj.), Ocsa 1924. VI. 1. U.), Php. 1938. VI. 11—13. VIII. 7. 1939. VII. 17. (Sz.), Ppsz. 1927. VI. 11. 16. 1939. VI. 13. (U.) — Szg. 1940. VI. 2. VIII. 29. IX. 1. (Sz.) — 31. *Sc. umbelaria* Hbn., Ebből a fajból az Alföldön gyűjtött példány nincs a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében. A Fauna Regni Hungariae más (nem alföldi lelőhelyek mellett) Debrecenből is említi. Gergely 1936. V. 14—16-án Nyíregyházán gyűjtötte. (71.) — 32. *Sc. flaccidaria* Z. Apatin 1911. V. 30. (S.), Cegléd 1936. VII. VIII. 14. 1937. VII. VIII. 28. (Balogh), Ik. 1910 VII. 24. 30. 1912. VIII. 12., Kiszpest 1940. VI. 5. (Bunday), Nyíregyháza, Szigetszentmárton 1940. VII. 15. (Bunday). — 32. a *Sc. flacc.* var. (ab.) *albidaria* Stgr. Deliblát 1911. VI. 18. (Uj.), Ik. 1910. VII. 17. (S.) Prout (44., p. 45.) ezt az alakot jó földrajzi változatnak tartja, amely Középpáziában fordul elő. Nálunk valószínűleg a pusztai környezet hatására a törzsalak mellett mint aberratio lép fel. Ehhez hasonló eset az *Anagoga pulveraria* L. nevű araszolóé, amelynek a japáni földrajzi változata (subsp. *japonica*) került elő nálunk aberratio alakjában (70., p.) — 33. *Sc. ornata* Sc. Fh. 1914. VI. 9. 10. 12. (S.), Php. 1938. VI. 12—13. 1939 IX. 8. (Sz.), Ppsz. 1899. V. 12. (A.-Aigner). Szg. 1940. IX. 1. (Sz.) — 34. *Sc. decorata* Schiff. Fh. 1914. VI. 11. 13. (S.), 1911. VI. 21. 22. (Uj.), Gyón 1917. VI. 10. (U.). Kiskúnhalas—Szarkásedebeák 1939. IX. 17—18. (Sz.). Ppsz. 1899. VII. 20. (A.-Aigner.)

35. *Sterrha aureolaria* Schiff. Alsóbabas (Metelka), Cs. 1920. V. 16. (S.), 1926. VI. 18. (U.), 1922. V. 17. 1920. V. 16. (Uj.), Fh. 1914. IV. 20., Kisnyír 1922. VI. 7. (Uj.), Php. 1938. V. 28—30. VI. 13. (Sz.), Ppsz. 1913. X. 4. (S.), Szg. 1940. VI. 2. (Sz.) — 36. *St. serpentata*. Hufn. Gyón 1926. VI. 15. (U.), Ocsa—Felsőbabád 1927. VI. 3., Php. 1938. V. 28—30. (Sz.) — 37. *St. ochrata* Scop. Ik. 1912. VII. 18. (S.), Php. 1938 VII. 17. (Sz.), Soroksár 1912. VII. 14. (U.) — 38. *St. sericeata* Hbn. Cs. 1919. VI. 5. (U.), 1914. VI. 5. (Uj.), Fh. 1914. VI. 10. 11. 20. (S.), 1911. VI. 16—17. (Uj.), Gyón 1917. VI. 10. S.), Php. 1938. V. 21. 28—30. VI. 13—21—22. (Sz.), Ppsz. 1905. VI. 11. (S.), 1923. VI. (Szurdoki), 1943. VI. 12—14. (U.) Szg. 1940. VI. 5. (Sz.) — 39. *St. muricata* Hufn. Ik. 1916. VIII. 18. (S.), Ppsz. 1920. VI. 5. (U.) Ez a faj seholsem fordul elő nagyobb számban hazánk területén. A Magyar Nemzeti Mú-

zeum gyűjteményében is csak kevés magyarországi példány van Ar-mágpusztá, Bálinc, Borosjenő, Eperjes, Kapuvár, Pécel és Ujpest le-lőhelyekről. — 40. *St. dimidiata* Hfn. Ik. 1918. VI. 1. (S.), Kecskemét — Szikra 1955. VIII. 9. (U.), Php. 1958. VI. 22. (Sz.), Kispest 1940. VI. 5. (Bunday). — 41. *St. seriata* Schrk. Kispest 1958. VI. 8—10. (Bun-day). — 42a. *St. seriata* ab. *cubicularia* Peyer. Ik. 1912. VIII. 12. (S.), Kispest 1958. VI. 8—10. (Bunday.) — 42. *St. sgitestraria* Hbn. Dunaharaszti VI. (S.), Fh. 1914. VI. 8. 10—12. (S.). 1911. VI. 17. (Uj.). Gyón 1917. VI. 10. (S.), Php. 1959. IX. 8. (Sz.), Szg. 1940. VI. 5. VIII. 29. (Sz.) — 43. *St. subsericeata* Hw. Csepel 1899. V. 13. (Pável). — 44. *St. laevigata* Scop. Gyón 1909. VII. 11. (Dr. Kertész) 1920. VI. 4. (U.); Martos 1911. VII. 6. (S.). Ppsz. 1955. VI. 20. (U.) — 45. *St. herbariata* F. Alsódabas (Metelka.) Ppsz. 1929. VI. 18. (Ü.), Rákoscaba Riedl. 1911. V. 5. — 46. *St. filicata* Hbn. Csömör 1910. V. 17. (Uj.), Php. 1958. V. 28—30. VI. 21—22. (Sz.) — 47. *St. rusticata* Schiff. Ik. 1910. VII. 18. (S.), Kecskemét—Szikra 1925. VIII. 9. (Uj.), Ráckeve 1927. VII. 21. (U.) — 48. *St. fuscovenosa* Goeze. Izsák 1910. VII. 18. (S.), Tass 1919. VI. 17. (Diószeghy), Ujpest 1899. (Gabrieli). — 49. *St. hu-miliata* Hfn. Cs. 1926. VI. 18. (U.), Fh. 1911. VI. 17. (Uj.), Php. 1938. VI. 12, 22. (Sz.), Ppsz. 1958. VI. 11, 16, 1929. VI. 17. (U.). Szg. 1940. VI. 2. (Sz.). Ujpest 1915. VI. 50. (Cerva.) — 50. *St. inornata* Haw. Gyón 1910. V. 15. (Kertész), Ujpest 1899 (Gabrieli). — 51. *St. deper-saria* H. Schäff. Cs. 1926. VI. 18. (U.), Debrecen 1925. VI. 10. (Uj.), Php. 1938. V. 28—30, VI. 11—13, 22. (Sz.) — 52. *St. aversata* L. Cs. 1919. VII. 15. (Diószeghy), 1926. VI. 12, IX. 9. (U.), Debrecen 1925. VI. 18. (Uj.), Pótharasztpusztá 1938. VI. 22. (Sz.), Kispest 1959. VIII. 4. (Bunday.), Ujszász 1915. VI. 21. (S.) — 52a. *St. av.* ab. *remutata* L. Php. 1938. VI. 26. (Sz.) — 53. *St. emarginata* L. Cs. 1919. VII. 3. (Dió-szeghy), Ócsa 1957. VII. 5. (U.), Ócsa—Felbabád 1925. VI. 25. (S.)

54. *Rhodometra sacraria* L. Kecskemét—Szikra 1925. IX. 25. (S.), Örkény 1952. X. 12. (Uj.) Ez a többé-kevésbbé kozmopolita, trópusi eredetű faj (62.) hazánkban csak nagyon elvétve kerül elő. A Fauna Regni Hungariae (I., p. 49.) ennyit ír róla: (Valde rara, VII. Velebit, VIII. Fiúme. Abafi-Aigner a Magyarország lepkéi c. könyvében (6a., p. 108.) az említett két lelőhelyen kívül még Pécest sorolja fel, ahol bizenyára Viertel gyűjtötte. 1915-ban Czekelius (15., p. 25.) a Nagyszé-ben közelében fekvő Riuszáduluj mellett találta meg (IX. 25.) Scha-werda (55., p. 126.) Zenggről említi Dobiasch gyűjtéséből. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében a felsorolt két lelőhelyről származó egy-egy példányon kívül egy Velebit (Pável) jelzésű állat s egy Zeng-gről származó szcrozat van. Utóbbiakat ugyancsak Dobiasch gyűjtötte. Sulfam. *Larentiinae*.

55. *Lythria purpuraria* L. Budapest—Rákos 1911. IX. 4. (S.), 1925. VII. 50. (P.) Cs. 1925. VIII. 30. 1926. VI. 12. (U.), Gyón 1926. VI. 17. (Szurdoki), Kecskemét—Szikra 1955. VIII. 9. (U.), 1926. VIII. 9. (Uj.),

Kiskúnhalas 1924. VII. 30. (Dr. Kúthy?), Kisnyír 1922. VI. 9. (Uj.), Kúnszentmiklós 1911. VI. 29, IX. 15. (S.), 1911. VI. 29. (Uj.), Mezőberény 1910. VIII. 5. (S.), Ócsa 1924. VI. 1. (U.), Php. 1938. VI. 12. (Sz.), 1939. VII. 17. (Sz.), Ppsz. 1924. VI. 8, 1925. VI. 10—11, 1927. VI. 11—12, 1929. VI. 10. (U.), Sashalom 1924. VI. 20. (P.), Sztg. 1940. VI. 2, VIII. 30. (Sz.) 1941. VI. 28. (U.), Tápiógyörgye 1910. VI. 18. (S.), Ujpest 1915. VI. 27. (Cerva). — 55a. *Lythr. purpuraria* ab. *conjunctiva* Prout. Fh. 1914. VI. 10. (S.), Kecskemét—Szikra 1955. VIII. 9. (U.), Mátyásföld 1935. VII. 2. (Gaál Zs.) Hazánkból először Kolb (33., p. 49.) közli a Balaton melletti Vörsről, később Balogh (9., p. 60.) is gyűjtötte Budapesten. Az Alföld faunájára nézve új.² — 55b. *Lythr. purpuraria* ab. *porphyria* H. Schäff. Budapest—Rákos 1924. VIII. 13., Nagyhalomzug (Nádudvar) 1908. V. 26. Az Alföld és Magyarország faunájára nézve új. — 55c. *Lythr. purpuraria* ab. *lutearia* Vill. Kúnszentmiklós 1915. VIII. 30. Ez az aberratio eddig hazánknak csak kevés pontjáról volt ismeretes. Czekelius (16., p. 251.) Nagyszebenből (1921. VIII. 5., leg. Prall), Kolb (33., p. 48.) Vörsről „Diószeghy (20., p. 245.) a Retyezátban lévő Zlata nevű hegyről mintegy 2100 m magasságból (VII. 16.) említi. Az Alföld faunájára nézve új. — 55d. *Lythr. purpuraria* ab. *rubrilinearia* Obraztsov (= ab. *sordidaria* Zett.) (gen. vern.) Cs. 1934. IV. 16. (S.), 1934. IV. 12. (U.), Kecskemét 1934. IV. 27. (S.), Kiskúnhalas 1910. IV. 10., Maglód 1934. IV. 6. (Friedrich), Nagyhalomzug (Nádudvar) 1908. V. 26. Ppsz. 1927. VI. 16. (U.), Sashalom 1924. V. 7. (P.) — 55e. *Lythr. purpuraria* forma **Bartuci nov. form.** Feltűnő albinotikus alak. Felső szárnyának alapszíne szürkésfehér. A középtér elülső fele (a középsejt distalis fele kivételével) s a tőtér barnás narancssárga. A középsejt fehéres szürke distalis felét a sárgásbarna színmező körülfogja. Nagyon halványan előtűnik a fajra jellemző distalis harántvonal, de ennek a színe nem bíborpiros, hanem halványszürke. Alsó szárnya barnás narancssárga, hátulsó szegélye zöldesszürke behintésű. Felső szárnyának fonákja még világosabb szürkésfehér, mint a felülete. A vékony distalis harántvonal teljesen eltűnt. A sárgásbarna szárnymező itt is körülfogja a középsejt szürkés distalis felét. Lelőhelyadatai: Ujszász 1915. VIII. 26. (S.) Dr. Bartucz Lajos egyetemi ny. r. tanár úr, az Alföldi Tudományos Intézet igazgatója tiszteletére nevezem el. — 56. *Lythria purpurata* L. Cegléd 1934. VIII. 14. (Balogh), Debrecen (Bartsch), 1935. VI. 29. (Uj.), Php. 1938. VI. 11—13, VII. 17. (Sz.) Zerny (80., p. 24) azt írja, hogy Duponchel szerint a *purpuraria* L. a megművelt területek: mesterséges rétek, lucernaföldek, lóhereföldek lakója, míg a *purpurata* L. főképpen erdei tisztásokon, gazda-

² A „Budapest“ lelőhellyel ill. lelőhelyecdulával ellátott állatokat, ha a közelebbi lelőhely (pl. Budapest—Rákos) nincs megadva, nem számíthatom alföldi fauna adatnak, mert a legtöbb Budapesten gyűjtött állat a Budai hegységből származik.

ságilag meg nem művelt területeken fordult elő. Jelen sorok írója ősi állapotban maradt területen: a pótharasztpusztai rezervátumban, mindkét fajt megtalálta. Petéit, hernyóját, bábját, fejlődési viszonyait Rebel Predota nyomán legelőször alföldünk egyik legérdekesebb területéről, a bátorligeti őslápról ismerteti. Predota 1914. V. 25-én a Kecs-kemét közelében lévő Nyíren is gyűjtötte ezt a fajt. (46., p. 174.) —

65a. *Lythr. purpurata* forma *Dezsői* nov. form. Valószínűleg az I. generáció egy elkésett példánya, amely minden eddig ismertetett purpura-alaktól lényegesen elüt. Felső szárnyának alapszíne szürkés bíborvörös, külső mezején kevés sárgás behintéssel. Szárnyának közép és tőterén sajátos naranessárga rajzolat foglal helyet. Ez két részből áll. Az elülső szegély előtt egy nagyjából téglalap alakú folt látható. E mögött a szárny közepétől a tő felé egyenlőtlen szélű naranessárga sáv húzódik. Alsó szárnya naranessárga, hátulsó szegélye előtt szürkés behintéssel. Felső szárnyának fonákja naranessárga, a szárny csúcsa előtti tér s a külső szegély bíborvörös. Alsó szárnyának fonákja, a naranessárga hátulsó szegély előtti tér kivételével, szürkés behintésű bíborvörös. A feltűnő új formát a pótharasztpusztai természetvédelmi területen gyűjtöttem 1940. VI. 27-én. Dezső Kázmér nagy-kőrösi polgármester úr tiszteletére nevezem el.

57. *Ortholitha coarctaria* Schiff. Cs. 1915. V. 10. (Uj.), Fh. 1911. V. (Uj.), Php. 1958. VI. 21—22. (Sz.) — 58. *O. mucronata* Scop. Alsódabas (Metelka). Deliblát 1909. VI. 14. (Uj.), Fh. 1912. VI. 11—12. (S.), Php. 1958. V. 28—30. (Sz.: főképpen *Salix rosmarinifolia* bokrok között), 1959. VI. 11—15. 1959. X. 8. (Sz.), Ppsz. (Coll. Ulbrich), 1924. VI. 18., 1940. VI. 2. (Sz.), Szg. 1939. VI. 11—15. — 58a. *Ortholitha mucronata* ab. *pallidaria* Lambill. Alsódabas (Metelka), Php. 1958. VI. 12. 26. (Sz.) A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében ezenkívül csak honctői, borostyánkői és újtátrafüredi példányok vannak. Ez a forma tudomásom szerint mind alföldünk, mind pedig egész Magyarország területére nézve új. — 59. *O. moenata* Scop. Újpest 1899. VIII. 20. (Pável). — 60. *O. bipunctaria* Schiff. Kőröstarcsa 1910. VI. (Diószeghy.)

61. *Mesotype virgata* Hufn. Alsódabas (Metelka), Csepel 1919. VIII. 20. (S.), 1925. VIII. 50. (Uj.), 1911. IV. 11. (Uj.), Deliblát 1897. VI. 26. (Dr. Kertész), Dunakeszi 1915. IV. 12. (S.), Fh. 1914. VI. 13. (S.), 1911. VI. 25. (Uj.), Gyón 1958. VI. 11. 25. (Uj.), Ik. 1910. VIII. 2. (S.), Kiskúnhalas 1955. V. 7. (Dr. Kúthy), Kisnyír 1922. VI. 8. (Uj.), Php. 1958. IV. 50. VI. 21—22. (Sz.), Ppsz. IV. 25. (S.), 1929. VI. 16. (Uj.)

62. *Minca murinata* Scop. Cegléd 1920. VI. 13. (Uj.), Fh. 1914. VI. 9. (S.), Gúth (Debrecen mellett) 1955. V. 5. (Uj.), Ik. 1910. VII. 29. (S.), Php. 1958. IV. 50. (Sz.), Ppsz. IV. 25. (S.), Tass 1919. VII. 5—11. (Diószeghy). — 62a. *M. mur.* ab. *cyprissaria* Mann. Izsák 1910. VII. 29. (S.), Szg. 1940. IX. 1. (Sz.)

65. *Schistostega decussata* Bkh. ab.? (var. oek.?) Ppsz. 1924. VI. 9.

(P.), 1905. VI. 11. (S.), 1924. VI. 8. 1925. VI. 29. (U.). 1925. VI. 10. (Leg?) — 64a. *Sch. decussata* ab. *fortificata* Tr. Ppsz. 1925. VI. 10. (P.), 1909. VI. 12. (S.), 1924. VI. 8., 1925. VI. 10 (U.) — A *Schistostege decussata*-nek igen nagy a variabilitási amplitudója. Prout (44. p. 53.) szó szerint ezt írja a *fortificata* Tr. alakról: „gehört nicht nur als feste Rasse zu Ungarn, sondern auch zu Wien.“ Ugyanitt Prout azt írja hogy a „subspecies“ terminus technicusát nem alkalmazhatjuk minden további nélkül a *S. decussata* Bkh. alakjaira, mert az egyes vidékekre jellemző uralkodó alakok mellett rendszerint más aberrációkat is találunk ebből a fajból. Nözetem szerint a *fortificata* Tr. alak sem tekinthető magyarországi „rassz“-nak, mert pl. a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében nem kevesebb, mint hétféle alakot találtam Budapest környékéről. Pusztapeszéről és az aradmegyei Borosjenőről. (L. a fényképtáblát!) A peszéri homokon pl. nem a magyar alfajnak tartott *fortificata* Tr. az uralkodó, hanem egy másik forma, amelynek a rajzlati elemei halványabb sárgásbarnák a törzsalakénál, szárnyuk közép- és tötere egész finoman halványbarnán bepontozott. Ennek az alaknak két nőstényét láthatjuk a II. táblán (3., 4. ábra). Ezen az alakon kívül előfordul Pusztapeszéken elvéve az ab. *fortificata* Tr. is (I. tábla 7 kép.) Erősebben variál a *S. decussata* Borosjenőn, ahol a törzsalak (I. t. 2. ábra) mellett előfordul egy sötétebb rajzlatú alak, amely átmenetet képez a földrajzi változatként (a Balkánról leírt var. *dianaria* Schaw. felé. (I. t. 5. ábra). Ugyanitt előfordul ennek az ellentéte, a Magyarországi faunájára új egészen világos, csaknem teljesen fehér alapszínű ab. *praeclara* Stdgr. is. (I. tábla I. ábra). Budapesten a teljesen egyszínű ab. *infumata* Th. Meig is előfordul (I. t. 8. ábra). Tudomásom szerint ez is új a magyar faunára. — 64b. *Schistostege decussata* form. **Mihályi nov. form.** Ez az új forma (I. ábra 6. ábra) rajzlatát tekintve mindegyik eddig ismert alaktól lényegesen eltér. Alapszíne halvány sárgásbarna, eredeti rajzolatából nem maradt meg csak a felső szárnyak világos szegélyszávia. A középseittől distalis irányban ívalakú harántszalag szeli át mind a felső, mind az alsó szárnyat. Ez a rajzlati elem nem identifikálható a *decussata* többi alakjainak rajzlati elemeivel. Az új alakot, melynek a lelőhelyadatai: Budapest 1925. VI. 20., az állat gyűjtőjéről, dr. Mihályi Ferenc kedves barátomról nevezem el.

64. *Lithostege farinata* Hufn. Apatin 1911. V. 29. (S.), Fl. 1911. VI. 20—21. (S.), 1911. VI. 15. 22. (Uj.). Kisújszállás 1925. V. 9. (P.), Php. 1938. V. 28—30. VI. 21—22, 25—27. (Sz.), Szg. 1940. V. 25. (Sz.), Ujpest 1899. (Gabrieli). — 65. *L. griseata* Schiff. Cs. 1899. V. 15. 1905. V. 51. (A.-Aigner), IV. 24. (Dr. Kertész A.) — 65a. *L. gris.* ab. *obscurata* Stgr. Cs. 1905. V. 51. (A.-Aigner). Gyón (Dr. Kertész), (Pávei), Kecskemét 1934. IV. 27. (S.), Ppsz. 1906. VI. 6. (Aigner). Ujpest (Gabrieli). — 65b. *L. griseata* ab. *Stöckli* Pillich. Php. 1938. IV. 30. (Sz.) Ezt az alakot Pillich írta le egy Simontornyán gyűjtött példány alap-

ján. (41., p. 86.) Tudomásom szerint az általam Pótharasztpusztán gyűjtött individuum az eddig ismert második példánya ennek a ritka alaknak. A z A l f ö l d f a u n á j á r a n é z v e ú j. — 65. c. *L. griseata* ab. *transversaria* Byt. Salz & Brandt. Php. 1938. VI. 21. Ez az alak a z A l f ö l d f a u n á j á r a n é z v e ú j. Egy hasonló állatot írt le Diószeghy (22., p. 134.) Borosjenőről ab. *triplicaria* néven. Ez azonosítható a Perzsiából leírt ab. *transversaria*-val.

66. *Anaitis plagiata* L. Ceglédbercel (Cserő) 1931. X. 3. (S.), Cs. 1912. VI. 18. (Uj.), Nyíregyháza 1918. VIII. 14. (Horváth), Pusztavacs 1897. IX. 8. (Coll. Ulbrich). — 67. *A. efformata* Guen. Ennek az állatnak, amelyet az előbbi fajtól nemrégiben választottak külön, hazai elterjedéséről eddig nem sokat tudunk, ezért célszerűnek találom minden állat lelőhelyadatát ismertetni. A dátumokból ítélve valószínűleg három ivadékról van szó, amelyeket a következőképpen csoportosítok: I. generatio: ♂, Borosjenő 1912. V. 9. ♂, 1912. V. 16. ♀, 1912. V. 9. (Diószeghy) ♀. Somogysárd 1911. V. 14., ♀, Somogysárd 1911. V. 9. (Gr. Semssich), ♀, Budapest 1926. V. 9. (Szurdoki.) II. generatio: ♂, Deliblát 1898 VII. (Pável) ♂, Budapest 1896. VII. 18., ♂, 1897. VII. 11. (A.-Aigner), ♀. Budapest-Kamaraerdő 1950. VII. 17., ♂. Eperjes 1893, VII. 22. (Dahlström). ♀. Eperjes 1893, VII. 20. (Dahlström), Zengg 1914. VI. 25. (Dobiasch) III. generatio: Csepel 1913. IX. 17. (S.), Pusztavacs 1897. IX. 9. (Coll. Ulbrich.)

68. *Lobophora halterata* Hufn. Cs. 1914. IV. 21. (Uj.), Php. 1938. IV. 30, VI. 21—22. (Sz.), Ppsz. 1909. IV. 25. (S.) — 68a. *Lob. halt.* ab. *zonata* Thob. Php. 1938. VII. 17. (Sz.), Ppsz. 1909. IV. 25. (S.) A Nemzeti Múzeum gyűjteményében még Eperjesről, Borosjenőről és Budapestről származó példányok vannak. Abafi-Aigner és Pável a Fauna Regni Hungariae-ben (1., p. 49.) csak Pozsonyból jelzik. Dahlström (18., p. 171.) Eperjesről, Diószeghy (20., p. 248.) a Retyeczátban lévő Cioca hegyről említi mintegy 1200 m magasságból. Ugyanez az adat később Czekeliusnak Erdély lenkefaunájáról szóló egyik munkáiban (16., p. 252.) is szerepel. A *L. halt.* ab. *zonata* Thobg. a z A l f ö l d f a u n á j á r a n é z v e ú j.

69. *Mysticoptera sexalata* Retz. Ráckeve 1927. VII. 21. (U.) Ez a faj hazánknak csak kevés pontjáról ismeretes. A Fauna Regni Hungariae (1., p. 49.) csak Pozsonyból, Gölniebányáról, Eperjesről és Lipikről említi. Dahlström (18., p. 170.) Eperjesről, Rotschild (49., p. 156.) Csornáról, (1908. VII. 6.), Ulbrich (74., p. 95.) Isaszeg környékéről („V. 20—VI. 16. Rara.” megjegyzéssel), Kolb (55., p. 48.) Vörsről, Daniel (25., p. 25.) Bátorligetről (Nyírbátor), jelen sorok írója (70.) Szentendréről jelzi előfordulását.

70. *Triphosa dubitata* L. Debrecen 1955. VI. 29. (Uj.), Gyón 1909. IV. 13. (Kertész), Szigetszentmárton 1940. VII. 15. (Bunday.)

71. *Calocalpe cervicalis* Scop. Cs. 1934. IV. 30. 1935. IV. 16. 1926. IV. 19. (U.), Gyón 1910. III. 27. (Dr. Kertész.)

72. *Philereme vetulata* Schiff. Dabas (Metelka), Szigetszentmárton 1939. VI. 3. (Bunday.)
73. *Philereme transversata* Hufn. Fh. 1914. VI. 8. (S.), 1911. VI. 14. (Uj.)
74. *Lygris pyraliata* Schiff. Gyón 1926. VI. 17. (U.)
75. *Cidaria (Lyncometra) ocellata* L. Fh. 1914. VI. 12. (S.), Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.) — 76. *C. (Thera) juniperata* L. Cs. 1927. X. 23. (U.), Sashalom 1924. X. 19. (P.) — 77. *C. (Thera) firmata* Hbn. Ujpest 1899. (Gabricli.) Hazánk egyik legritkább *Cidaria*-faja. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében hazánkból csak a fent említett újpesti példányt találtam. Ezt is valószínűleg nagyobb szélvihar hozhatta ide távolabbról, mert a *C. firmata* Hbn. kimondottan hegyvidéki állat. Erről tanuskodik a Fauna Regni Hungariae, amely csak poprádi és eperjesi előfordulását említi, valamint Diószeghy egyik munkája (), amelyben a *Cidaria firmata* Hbn. f. *ulicata* Rmb. alakját a Retyezát hegységből mintegy 1200—1500 m magasságból említi. (VIII. 31, IX. 1. A faj tehát az Alföld faunájára nézve új. — 78. *C. (Xanthorhoë) fluctuata* L. Alsódabas (Metelka), Gyón 1910. V. 13. (Dr. Kertész), Kisújszállás 1913. IX. 18. (P.), Sashalom 1935. V. 7. (P.), Ujpest (Gabrieli), Ujszász 1915. VIII. 16. (S.) — 78a. *C. (Xanthorhoë) fl. ab. costopata* Haw. Nyíregyháza 1918. VII. 12. (Horváth). Az irodalomban erről az alakról csak egy hazai adatot találunk. Diószeghy (20., p. 252.) a Retyezátban kb. 900 m magasságban gyűjtötte. A Magyar Nemzeti Múzeumban lévő többi magyar példányok lelőhelyadatai a következők: Isaszeg 1911. IX. 26. (Niamesny), Salgótarján 1926. V. 15. (Szurdoki), Zengg 1914. V. 30, VIII. 1. (Dobiasch). Az *ab. costopata* Haw. az Alföld faunájára nézve új. — 79. *C. (Xanthorhoë) ferrugata* Cl. Apatin 1911. VI. 1. (S.), Gyón 1909. VIII. 8. (Dr. Kertész), Php. 1938. VII. 18. (Sz.), Szegvár V. 4. — 80. *C. (Nycterosa) obstipata* F. Izsák 1910. VII. 18. (S.) Az *ab. Kúthyi* Szent-Ivány typusa (65., p. 57. és 44. p. 248.) dr. Kúthy Béla (Kiskúnhalas) gyűjteményében van. — 81. *C. Orthonama lignata* Hbn. Alsódabas (Metelka), Ik. 1910. VII. 18—19, 22, 24, 29, VIII. 4, 23, 25, 1912. VII. 10, 1919. VII. 19. (S.) Az alsódabasi állat egy régebbi lepkeanyag rendezése közben került elő. Ezt a fajt Abafi-Aigner 1907-ben megjelent összefoglaló művében (6a., p. 113.) csak Eperjesről említi. Azóta több helyen megtalálták. Így Ulbrich (74., p. 95.) Isaszegről, Rebel (46., p. 174.), Bátorligetről (1915. VII.; leg. Predota), Czekelius (14., p. 86.), Előpatakról (Leg. Klement), Kolb (33., p. 49.), Vörsről (*ab. ab. nigrofasciata* Rott. alakot), Forster (25., p. 25.) Nyír-bátorról, jelen sorok írója Tihanyból (Leg. Szent-Ivány Józsefné) (68., p. 349) és Budapestről. (70.) — 82. *C. (Colostygia) pectinataria* Knoch. Izsák 1912. VII. 10. (S.), Php. 1938. V. 20—21, 28—30, VI. 28. (Sz.) — 83. *C. (Coenotephria) berberata* Schiff. Cs. 1904. V. 31. (A. Aigner), 1926. IV. 16. (e. 1.) (U.), 1929. VIII. 20, 1935. VIII. 20, 1934

V. 3. (U.), 1926. VIII. 17. (Leg?), Php. 1938. V. 21—22, 30. (Sz.), Ppsz. 1920. VI. 3. (U.), Ujszász 1915 VIII. 10. (S.) — 84. *C. (Euphyia) cuculata* Hufn. Cs. 1924 V. 10. (Szurdoki), 1926. VII. 5. (e. 1.) (U.), Fh. 1814, VI. 11. (S.), Ppsz. 1924. VI. 17. (P.) — 85. *C. (Euphyia) bilineata* L. Ik. 1906. VII., VIII. (S.), Mezőberény (S.), Php. 1938. V. 28—30. VI. 13, 26, VII. 18, IX. 4. (Sz.) — 85a. *C. (Euphyia) bilineata* ab. *infuscata* Gmpplbg. Budapest—Rákos 1925. VI. 7. (P.), Php. 1938. VI. 13, VII. 26. (Sz.) — 86. *C. (Euphyia) polygrammata* Bkh. Alsódabas (Metelka), Cegléd 1920. III. 7. (S.). Cs. 1926. IX. 11, 1928. IX. 7. (U.), 1910. IV. 16. (Uj.). Fh. 1914. VI. 9—11. (S.). 1911. VI. 23. (Uj.), Ik. 1910. VII. 25. (S.). Php. 1938. IV. 30. V. 1, 25, VI. 21—22. (Sz.), Ppsz. 1924. VI. 8. (U.), Rákospalota 1929. X. 5. (U.), Szigetszentmárton 1940. VII. 15. (Bunday). — 87a. *C. (Euphyia) polygrammata* ab. *conjunctana* Ld. Ujpest 1892. (Gabrieli.) A Nemzeti Múzeum gyűjteményében ezenkívül csak két magyarországi példány van a következő lelőhelylyel: Isaszeg 1908. VII. 12. (Ulbrich). Dahlström (18., p. 170.) Eperjesről említi. Az Alföld faunájára nézve új. — 87. *C. (Electrophaes?) rubidata* F. Php. 1938. IV. 30. VI. 21—22. IX. 8. (Sz.), Szigetszentmárton 1939. V. 8. (Bunday). Szg. 1941. VI. 8. (U.) — 88. *C. (Mesoleuca) albicillata* L. Php. 1938. VI. 13, 26, VII. 17—18. (Sz.), Soroksár 1916. V. 1. (U.), Szg. 1954. IV. 29. (U.). Ujszász 1915, VI. 29. (S.) — 89. *C. (Melanthia) procellata* Schiff. Ujszász 1915. VIII. 16. (S.) — 90. *C. (Epirrhoë) galiata* Schiff. Fh. 1914. VI. 9. (S.), 1915. VI. 15, 17, 22. (Uj.) Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Ujpest (Gabrieli.) — 91. *C. (Epirrhoë) rivata* Hbn. Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.), Szg. 1954. IV. 29. (U.) — 92. *C. (Epirrhoë) alternata* Müll. Cs. 1926. IV. 20. (U.), 1915. IV. 16. (Uj.). Dömsöd 1925. IV. 27. (Uj.), Soroksár 1916. V. 1. (U.), Php. 1938. IV. 30. VI. 21—22, VII. 17. (Sz.), Ppsz. 1941. IV. 20. (Sz.), Ujpest (Gabrieli.) — 93. *C. (Perizoma) bifaciata* ab. *unifasciata* Haw. Cs. 1937. VIII. 13. (U.), Szg. 1940. VIII. 27. (Sz.) Hazánknek eddig kevés pontjáról ismeretes. Czekelius (15., p. 25.) Brassóból (1908. VIII. 28.; leg. Dailbel), Kolb (35., p. 50.) Vörsről, Forster (25., p. 25.) Bátorligetről, Rotschild (52., p. 74.) a Deliblátról említi, ahol Predota 1912-ben hernyóját is gyűjtötte. Ulbrich (74., p. 95.) megtalálta Isaszeg környékén, ahol július 15—19-én és szeptember 22-én gyűjtötte. — 94. *C. (Perizoma) flavofasciata* Thnbg. Php. 1957. VI. 12. (U.), Nyíregyháza 1918. VIII. 14. (Horváth), Ujpest (Gabrieli).

95. *Pelurga comitata* L. Gyón (Dr. Kertész), Ik. 1910. VIII. 23. (S.), Pestújhely 1951. VIII. 22. (Bezsilla), Szg. 1940. VIII. 29. (Sz. — 95a. *Pelurga comitata* ab. *ferruginascens* Krul. Kh. 1933. VI. 20—31, Pestújhely 1951. X. 12. (Bezsilla), Sashalom 1924. VIII. 5. (P.), Szg. 1910. VIII. 11. (U.) Ez az aberratio Magyarország és az Alföld faunájára nézve új. — 95b. *Pelurga comitata* ab. *moldavica* Caradja. Maglód 1954. VII. 28, 1955. VIII. 13. (Friedrich), Keskemét—Szikra 1926. VIII. 9, Nyíregyháza 1918. VIII. 10. (Horváth),

Pestújhely 1931. VIII. 27. (Bezsilia). Sashalom 1924. VIII. 5. (P.), Szig. 1910. VIII. 11. (Uj.), Caradja (11.) ennek az alaknak az első magyarországi példányát a esikmegyei Nagy Sándor havasnak csaknem a tetején fogta. (2., p. 172.) Diószeghy (20., p. 201.) a Retyezáthból, Schawerda (56., p. 54.) a Zággrábtól északra fekvő Varasdteplícrről említi. Daniel és Forster (25., p. 25.) Nyírbátoron gyűjtötték. Itt az állatok 60 % -a ehhez az alakhoz tartozott. — 96. *Cataclysmes riguada* Hb. Cs. 1936. VIII. 15. (U.). Deliblát 1909. VI. 14. Fh. 1911. V., VI. 15, 15, 17, VI. 22. (U.), Kecskemét 1897. V. 20. Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Php. 1938. IV. 30. V. 21—22. 28—30. VI. 11—15. VII. 17. (Sz.)

97. *Eucheca nebulata* Scop. Ik. 1919. VII. 19. (S.)

98. *Asthenes anseraria* H. Schäff. Php. 1938. V. 30. VI. 21—22. Hazánkban eddig nagyon kevés lelőhelyéről tudunk. A Fauna Regni Hungariae-ben ezt olvashatjuk róla: VII. Lipik, exemplum unicum. Koca (30., p. 61.) Vinkovác környékéről. Ulbrich (73., p. 10.) Vas megye nyugati részéből. Czekelius (15., p. 25.) a szeben megyei Szentersébetről. Daniel és Forster (25., p. 25.) Bátorligetről említik. A Magyar Nemzeti Múzeumban az általam gyűjtött pótharaszti állatokon kívül csak Bazin (v. Meissl), Borosjenő (Diószeghy) és Kőszeg (Pável) lelőhelyekről találunk példányokat.

99. *Eupithecia Hamorthiata* Dbl. Fh. 1914. VI. 8—14. 22. (S.). 1911. VI. 21. (Uj.) — 100. *Eupithecia plumbeolata* Hw. Fh. 1914. VI. 12. (S.) — 101. *E. linariata* F. Kalocsa IV. 11. (Thallhammer). — 102. *E. centaureata* Schiff. Ik. 1912. VII. 10. (S.). Php. 1938. V. 21—22. (Sz.) — 103. *E. guenata* Mill. Szig. 1943. VII. 3. (c. 1.) (U.) Ez a faj igen ritka hazánkban. A Fauna Regni Hungariae „Rara. I. Budapest. II. Pécs.” megjegyzéssel közli. Rebel 1915-ben közli, hogy Predota Nyíren (46., p. 175.) a hernyóját is megtalálta s azt a *Pimpinella saxifraga*-n tenyésztette. Ugyanezen a növényen tenyésztett Uhrík-Mészáros is. Előkerült még Isaszegen (74., p. 92.) és Tihanyban (27., p. 235.) A Magyar Nemzeti Múzeumban lévő példányok lelőhelyei a következők: Budaörs—Csiki hegyek 1941. VII. 20. (c. 1.) (U.), Budapest 1898. VII. 7. (Dr. Uhryk). Péczel 1904. VII. (Coll. Ulbrich). Várpalota VIII. 1. (Bordán). — 104. *E. absinthiata* Cl. Apatin 1911. V. 30. (S.), Ujpest 1915. VI. 28. (Cerva). Ennek a fajnak sem ismerjük sok lelőhelyét hazánk területén. A Fauna Regni Hungariae-ban még csak Nagyg és Lipik lelőhelyeket találjuk. Rebel (45., p. 365) Herkulesfürdőről (Leg. Pártos), Pillich (42., p. 161.) Simontornváról, Ulbrich (74., p. 86.) Isaszeg környékéről, Diószeghy (20., p. 265.) a Retyezáthból (itt 1900 m magasságig fordul elő), Nécese (56., p. 81.) a bars megyei Veréblyről, Forster és Daniel (25., p. 25.) Bátorligetről, jelen sorok írója pedig Kőszegről (58., p. 372.; leg. verebi Végh Gy.) és Tihanyból (1942. V. 16.) (p. 347.) említi. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében az említettekén kívül még a következő lelőhelyekről találunk állatokat: Borosjenő (Diószeghy), Budapest (Ulbrich), Eperjes

(Dahlström), Németlad (Gr. Hoyos), Kapcsvár (Pazsiczky), Sárospatak (Kiss) és Szentgothárd (Schmidt.) — 105. *E. assimilata* Dbld. Debrecen 1932. VIII. 15. (Gipsy Moth Laboratory gyűjt.) — 106. *E. subnotata* Hb. Ik. 1910. VII. 11, VIII. 25. (S.), 1903. VII. 12. (U.), Ujpest 1915. VI. 22. (Cerva.) — 107. *E. innotata* Hufn. Cs. 1955. IV. 11, 12, 15. (c. l.) (U.), Kiskúnhalas 1954. IV. 6, V. 17. (Dr. Kúthy). — 107a. *E. inn. f. tamariscata* Fr. Kiskúnhalas 1929. VIII. 22. (Dr. Kúthy). Ezenkívül csak egy hazai példányról tudok, melyet jelen sorok írója gyűjtött Tihanyban 1942 augusztusában (68., p. 237.) Az Alföld faunájára nézve tehát új.

108. *Gymnoscelis pumilata* Hbn. Gyón 1909. IV. 13. (Dr. Kertész.)

109. *Chlorosclystis chloerata* Mb. Fh. 1914. VI. 9. (S.), Ik. 1910. VII. 19. (S.) Ritkább fajaink közé tartozik. A Nemzeti Múzeum gyűjteményében az említettekén kívül a következő lelőhelycédulákkal el látott állatok találjuk: Eperjes 1887. VI. 20. 1894. VI. 2. (Dahlström), Eperjes (Coll. Ulbrich.) 1895. VI. 7. (Óruzin), Szomolnok 1909. VI., 1909. VII. (Riedl).

110. *Anticollis sparsata* Tr. Ujpesti sziget 1894. Magyarország kevés pontjáról ismeretes faj. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében lévő pár állat lelőhelye: Bálint, Borosjenő és Eperjes.

111. *Horisme corticata* Tr. Php. 1938. VII. 17. (Sz.) — 112. *H. tersata* Schiff. Fh. 1914. VI. 10, 13. (S.)

Subfam. *Boarmiinae*.

113. *Abraxas grossulariata* L. Gyón 1926. VI. 15. (U.), Ócsa 1937. VI. 19. (U.), Ujszász 1915. VIII. 27. (S.), Szg. 1936. VI. 8, 1942. VI. 25. (U.) — 113a. *A. gross* ab. *Hazeleighensis* Rayn. Debrecen 1921. VII. (v. Bánó) Az Alföld és Magyarország faunájára nézve új. Eddig erről az egyetlen hazai példányról tudunk.

114. *Lomaspitis marginata* L. Apatin 1911. VII. (S.), Cs. 1923. VI. 20, Gúth (Debrecen mellett) 1935. V. 5. (Uj.), Kecskemét—Szikra 1935. VIII. 9. (U.), Php. 1938. VI. 13, 21—22, 26. (Sz.), Ráckeve 1921. VII. 21. (U.), Rákocsa 1910. XI. 25. (Riedl). — 114a. *Lom. marg.* ab. *subdeleta* Ckll. Php. 1938. IV. 30. (Sz.) Ez a változat az Alföld és Magyarország faunájára nézve új. A pótharaszti példányon kívül még egy magyar állat van a Nemzeti Múzeum gyűjteményében. Ennek a lelőhelye Kemencessömjén (1909. VIII. 1.) — 114b. *Lom. marg.* ab. *nigrofasciata* Schöyen. Cs. (Uj.). Dömösöd 1913. IV. 27. (Uj.), Ujpest (Cerva). Osthelder szerint (44., p. 294.) ez az alak ősközetek alkotta hegységekben mint lokális rassz lép fel. Így a svájci Calissen völgyben uralkodó alak. Wehrli példányai is az Alpokból; Zermattból, Binnből, Davosból vagy Északról; Finnországból. Lettországból származnak. Diószeghy (20., p. 264.) azt írja, hogy a Retezatban mindkét ivadék igen gyakori. Czekelius (15., p. 26.) a Nagyszeben melletti Riuszadulujról említi. (1912. V. 30.) Annál érdekesebb, hogy olykor az Alföldön és hazánk dombos vidékein is keletkezik. Így

Ulbrich (75., p. 79.) Isaszegről jelenti előfordulását. Ezen és a fent felsoroltakon kívül több magyar lelőhelye tudomásom szerint nem ismeretes. Az Alföld faunájára nézve tehát új.

115. *Ligdia adustata* Schiff. Cs. (Uj.), Dabas (Metelka), Fh. 1911. V. (Uj.), Php. 1938. IV. 30, VI. 22. (Sz.), Rákospalota 1911. V. 17. (Riedl), Ujpest 1915. VI. 22. (Cerva.)

116. *Lomographa dilectaria* Hb. Apatin 1911. VI. 1. (S.), Debrecen (Pável), Fh. 1914. VI. 9. (S.), 1911. V. (Uj.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Nyíregyháza 1918. VIII. 11. (Horváth), Php. 1938. VI. 21—22. (Sz.)

117. *Bapta bimaculata* F. Guth (Debrecen mellett) 1935. V. 29. (Uj.), Php. 1938. IV. 30. (Sz.) — 117a. *B. bim.* ab. *brunneimargo* Prout Debrecen 1935. V. 21. (Uj.), Guth 1935. V. 29. (Uj.)

118. *Cabera pusaria* L. Ócsa 1924. VI. 1. (U.), 1927. VIII. 3. (U.), Php. 1937. VI. 19, 1938. VI. 26. (Sz.) — 118a. *Cab. pus.* ab. *ablataria* Fuchs Php. 1938. VI. 13. (Sz.) Az Alföld és Magyarország faunájára nézve új. — 119. *C. exanthemata* Scop. Apatin 1911. V. 30, VI. 1. (S.), Dömsöd 1934. IV. 13. (U.), Fh. 1914. VI. 10. (S.), Php. 1938. IV. 30, V. 23—30, VII. 17. (Sz.), Sashalom 1925. IV. 25. (P.), Szig. 1941. VI. 6. (U.) Az egyik általam gyűjtött pótharasztpusztai állat átmenetet képez a Livlandban uralkodó alakként fellépő rajztalan ab. *unicolorata* (Leich) felé.

120. *Ellopia fasciaria* L. Cs. 1915. V. 18. (Uj.)

121. *Ennomos (Ennomos) autumnaria* Wrbng. Nyíregyháza 1918. VIII. 11. (Horváth.) — 122. *Enn. (Deuterennomos) fuscantaria* ab. *destrigaria* Steph. Kh. 1933. VII. 20—31. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében egyetlenegy magyar példány van. Az irodalomban sem találjuk meg sok helyen. Fischer H. (24., p. 152.) Kassáról, Rebel Fischer nyomán (45., p. 366.) Herkulesfürdő vidékéről említi. Az Alföld faunájára nézve tehát új. — 122a. *Enn. (Deuterenn.) fusc.* ab. *perfuscaria* Rbl. Ujpest. (Gabrieli.) Az Alföld és Magyarország faunájára új.

123. *Selennia lunaria* Schiff. Kispeszt 1924. V. 11. (Uj.), Kisújszállás 1925. V. 15. (P.) — 123a. *Sel. lun.* gen. aest. *delunaria* Hb. Nyíregyháza 1918. VIII. 11. (Horváth), Szig. 1940. VII. 15. (Bunday). — 123b. *Sel. lun.* ab. *sublunaria* Stp. Kisújszállás 1925. V. 11. (P.) Ebből a törzsalaknál jóval sötétebb alapszínű változathól több lelőhelyről származó állatokat láthatunk a Nemzeti Múzeum gyűjteményében. Az irodalomban azonban csak egy helyen tesz említést róla: Dahlström (17., p. 116.) Eperjes környékén gyűjtötte. Az Alföld faunájára nézve új.

124. *Phalaena syringaria* L. Sashalom 1924. VIII. 1. (P.), Ujszász 1915. VIII. 14. (S.)

125. *Artiora evonymaria* ab. *flavescens* Prout. Ujszász 1915. VIII. 27. Eddig csak Bátorligetről (25., p. 27.) és Tihanyból (68., p. 347.)

volt ismeretes. A tihanyi félszigeten 1942. szeptember 5-én gyűjtöttem. — 125a. *Art. ev. ab. fuscaria* Wag. (= *exquisita* Aigner) Kállósömjén 1911. IX. (Coll. Ulbrich), Schmidt (53., p. 51.) 1932 augusztusában három példányát gyűjtöttem Vörsön.

126. *Angerona prunaria* L. Apatin, Drávatorok 1911. VI. (S.), Cs. 1939. VIII. 6. (U.). — 126a. *Ang. prun. ab. corylaria* Thunbg. (= *ab. sorditata* Fuessl.) Apatin 1911. VI. 1. (S.) — 126b. *Ang. prun. ab. Spanbergi* Lampa. Szigetszentmárton 1939. V. 23. (Bunday.) A z A l - f ö l d f a u n á j á r a n é z v e ú j .

127. *Epione reparandaria* Hufn. Apatin 1911. VI. 1—2 (S.), Cs. 1926. IX. 11. (U.), Fh. 1914. VI. 8—9, 11—12. (S.), 1911. VI. 14. (Uj.), Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Sashalom 1924. IX. 7, X. 3. (P.), Ujszász 1916. VIII. 15. (S.)

128. *Therapis flavicaria* Schiff. Fh. 1914. VI. 11. (S.), 1911. V. (Uj.), Kisújszállás 1925. V. 22. (P.), Mezőberény 1910. VII. 3. (S.), Nyíregyháza 1918. VIII. 10. (Horváth), Öszöd 1904. VII. (Coll. Ulbrich), Php. 1938. V. 21, VI. 11—13, 21—22. (Sz.), Ppsz. 1925. VI. 10. (U.), Rákos 1914. VIII. 14. (Franzenau), Szg. 1940. VI. 5. (Sz.), VI. 2. (U.) — 129. *Pseudopanthera macularia* L. Fh. 1914. VI. 10—11, 14. (S.), Php. 1938. IV. 30. (Sz.) — 129a. *Ps. mac. ab. albicans* Oberth. Ppsz. 1941. IV. 20. (Sz.)

130. *Eilicrinia cordiaria* Hb. Dömsöd 1923. VII. 27. (Uj.), Ráckeve 1927. VII. 21. (U.), Szigetszentmárton 1940. VII. 15. (Bunday). — 130a. *Ei. cord. gen. vern. Roeslerstammaria* Stgr. Dömsöd 1934. IV. 15. (U.), 1923. IV. 27. (Uj.), Kalocsa 1931. V. 7. (Dr. Erdős), Szigetsép 1920. V. 6. (Cerva). — 131. *Ei. trinotata* Metzner. Kalocsa 1934. V. 17. (Dr. Erdős), Kiskúnhalas 1938. V. 1, 19, 21, 1939. IV. 29. (Dr. Kúthy), Php 1938. V. 21. (Sz.) — 131a. *Ei. trin. var. castios.* Rbl. (gen. aest.) Kalocsa 1931. VIII. 11. (Erdöss), Kiskúnhalas 1924. VII. 30, 1934. VII. 10. (Dr. Kúthy).

132. *Semiothisa (Macuria) alternaria* Hb. Cinkota 1931. VII. 14. (U.), Cs. 1927. V. 26. (U.), 1910. IV. 10. (Uj.), Fh. 1914. VI. 10. (S.), 1911. V. (Uj.), Izsák 1910. VII. 18. (S.), Nyíregyháza 1918. VII. 11. (Horváth), Php. 1938. V. 21, VI. 21—22. (Sz.), Szigetszentmárton 1940. VII. 15. (Bunday), Szg. 1941. VI. 8. (U.) — 133. *S. (Chiasma) clathrata* L. Cs. 1925. VI. 16. (U.), Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Kisújszállás (Bunday), Ujszász 1915. VI. 21, 23. (S.) — 134. *S. (Chiasma) glarearia* Brahm. Fh. 1914. VI. 8—13. (S.), 1911. V. (Uj.), Kecskemét—Szikra 1934. IV. 30. (S.), Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Php. 1938. IV. 30, 21, 28—30, VI. 13, 21—22. (Sz.), Pusztavaas 1909. VI. 24. (S.), Szg. 1910. VIII. 11. (Uj.), 1940. VI. 2. (Sz.) — 135. *S. (Diastictis) artesiaria* F. Cs. 1927. IX. 13, 24, 1928. IX. 7, 1929. IX. 6. (U.), Kh. 1935. VII. 20—31. (S.), Mezőberény 1912. VII. 19. (S.), Php. 1938. VI. 12, 22, VIII. 7, IX. 8. (Sz.), 1937. VI. 12. (U.), Szg. 1940. VI. 2, VIII. 29., 1942. VI. 7. (Sz.)

136. *Narraga fasciolaria* Rott. Apatin 1911. V. 28. (S.), Cs. 1927. IV. 13, 1931. IV. 12. (Uj.), Fh. 1914. VI. 9, 12. (S.), 1911. V. (Uj.), Ik. 1910. VII. 18, VIII. 23. (S.), 1905. VII. 13. (Uj.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Php. 1938. IV. 30, V. 1, 28—30. VI. 13, VII. 17. (Sz.), Ppsz. 1920. VI. 3. 1927. VI. 11. (Uj.), 1899. IV. 26. (Leg?), Szg. 1940. V. 25. VI. 2, 5, 1941. V. 22. (Sz.), 1931. VI. 21. (Uj.), 1910. VIII. 11. (Uj.), Ujszász 1915. VIII. 24. (S.) — 136a. *N. fasc.* ab. *tessularia* Metz. Apatin 1911. V. 28. (S.), Php. 1939. VII. 17. (Sz.), Szg. 1940. VIII. 29. (Sz.), 1942. V. 20. (Uj.), Ujszász 1915. VIII. 21, 1918. VIII. 13, 24. (S.)

137. *Itame fulvaria* Vill. Kiskúnhalas 1934. VI. 12. (Dr. Kúthy). Vizsgálati anyagom egyik legérdekesebb adata. A fentebb említett *Cidaria* firmatahoz hasonló esettel állunk szemben. Az *I. fulvaria* ugyanis kimondottan hegyvidéki faj, amelynek a hernyója az áfonyán (*Vaccinium*) él; így nem tudom mivel magyarázni a kiskúnhalasi futóhomokon való előfordulását. Az állat meglehetősen kopott szárnyú. Így nem lehetetlen, hogy a szél által nagyobb távolságból idesorolt példányról van szó. Abafi és Pável (1., p. 48.) az *Itame fulvariat* Kőszegről, Rezsnyőről, Rózsahegyről, Bresteváról, a Tátrából, Gölnicbányáról, Eperjesről, a Gutin hegységből, Nagyágról és Láposbányáról említik. Abafi-Aigner Lajos később a Gömör-Tornai karszt északi részén (5., p. 99.). Pazsiczky pedig a Kis-Krivánra vezető havasi réteken is megtalálta. (37., p. 160.) Az *Itame fulvaria* Vill. alföldünk faunájára nézve új faj.

138. *Tephрина murinaria* F. Cs. 1910. IV. 16. (S.), 1910. V. 11. (Uj.), Fh. 1911. V. (Uj.), Mátyásföld 1924. IX. 13. (P.), Php. 1938. VI. 22. (Sz.), Tököl IV. 29. (Cerva). — 138a. *T. mur.* ab. *cinerearia* Dup. Deliblát 1909. VI. 14. (Uj.), Fh. 1914. VI. 9—10, 11—13. (S.), 1911. VI. 20—21, 24. (Uj.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Maglód 1934. VIII. 25. (Friedrich), Mezőberény (S.), Szg. 1910. VIII. 11. (Uj.), Ujszász 1915. VI. 17, 20, 23, VIII. 10, 14. (S.) — 139. *T. arenacearia* Hb. Fh. 1914. VI. 9, 13. (S.), Ik. 1910. VII. 8, VIII. 18. (S.), Php. 1938. V. 28—30. VI. 21—22. (Sz.), Szg. 1910. VIII. 11. (Uj.), Tass 1919. VIII. 1. (Diószeghy), Tiszavárkony 1933. VI. 15. (Uj.) — 139a. *T. ar.* gen. *acsi flavidaria* Ev. Cinkota 1931. VII. 14. (Uj.), Ik. 1910. VII. 18. (S.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Mezőhegyes 1912. (Kúthy), Ujszász 1915. VIII. 12. (S.)

140. *Erannis (Agriopis) bajaria* Schiff. Ujszász 1915. VIII. 12. (S.) — 141. *E. (Agriopis) marginaria* Bkh. Kisújszállás 1923. IV. 4. (P.), Szigetszentmárton 1939. III. 4. (Bunday.)

142. *Chondrosoma fiduciaria* Anker. Cs. 1912. X. 10, 1918. X. 13, 1937. 22. (S.), 1926. X. 16. (Uj.) 1926 őszén Uhrík-Mészáros Tivadar almalekvárból készült csalátekkel és lámpával is gyűjtötte Csepelen ezt a ritka sztyepprelictumot, amely elterjedésének legnyugatibb pontját a bécsi medencében éri el.

143. *Lycia hirtaria* Cl. Cs. 1914. IV. 27. (S.), 1930. V. 11. (Uj.),

Gyón 1909. IV. 12. (Dr. Kertész), Kisújszállás 1925. III. 21. (P.), Maglód 1934. IV. 8. (Friedrich), Pestszentlőrinc 1925. IV. 18. (P.), Rákospalota 1924. IV. 16. (P.), Rákospalota 1880. IV. 16., Sashalom 1926. IV. 12. (P.) — 143a. *Lycia hirtaria* ab. *congeneraria* Hb. (= *dupliciaria* Stgr.) Rákospalota 1880. IV. 14.

144. *Biston stratarius* Hufn. Gyón 1909. IV. 13. (Dr. Kertész), Kisújszállás 1925. III. 12. (P.) — 145. *Biston betularius* L. Kh. 1935. VII. 20—31. (S.) — 145a. *B. bet.* ab. *insularia* Th. Meig. Pestszentlőrinc 1930. VII. (Uj.), Vecsés 1924. VII. 25. — 145b. *B. bet.* ab. *funeraria* Lambell. Újpest. (Gabrieli). Ezt az alakot legelőször Rebel (46., p. 1.) említi a Kecskemét melletti Nyírről, ahol Predota gyűjtötte. Nem sokkal később Pazsiezky (58., p. 125.) is említi Budáról. (Leg. Némethy Nándor.)

146. *Synopsia sociaria* Hb. Cs. (Pável), 1936. VIII. 16. (U.), Szig. 1842. V. 7. (Sz.), VIII. 29. — 146a. *Syn. soc.* ab. *unitaria* Stgr. Cs. 1932. V. 4. (e. l.) (U.), Fh. 1911. VI. 15. (Uj.) Ennek az alaknak a hazai előfordulása ismét egy bizonyíték a délorosz sztyepp és a mi alföldi homokos vidékeink faunájának közeli rokonságára. Az ab. *unitaria* Stgr. ugyanis Déloroszországban, Sarepta város környékén földrajzi változatot képez. (45., p. 564.) Tudomásom szerint eddig nem volt ismeretes hazánk területéről. Így ez az aberratio alföldünk és Magyarország területére új.

147. *Boarmia cinctaria* Schiff. Cs. 1914. IV. 27. (S.), 1927. IV. 15. (U.), 1924. IV. 21. (Uj.), Gyón 1909. IV. 13. (Dr. Kertész), Nyíregyháza 1925. VI. 18. (Uj.) — 147a. *B. cinct.* ab. *caminariata* Fuchs. Cs. 1914. IV. 27. (S.) Az Alföld és Magyarország faunájára új aberratio. — 147b. *B. cinct.* ab. *submarmoraria* Fuchs. Cs. 1924. IV. 21. (P.), IV. 21. (P.), 1914 V. 27. (S.), 1926. IV. 11. (U.), 1914. IV. 27. (Uj.) Ez a változat is új az Alföld és Magyarország faunájára. — 147c. *B. cinct.* ab. *consimiliaria* Dup. Cs. 1924. IV. 27. (S.), 1924. V. 2. (Uj.) — 148. *B. rhomboidaria* Schiff. Php. 1938. IV. 50. (Sz.), Sashalom 1925. VI. 8. (P.), Ujszász (S.) — 148a. *B. rh.* var. (ab.) *perfumaria* Knaggs. Mezőberény (S.), Nyíregyháza 1918 VIII. 14. (Horváth.) Az Alföld és Magyarország faunájára nézve új. — 149. *B. umbraria* Hb. Maglód 1925. VIII. 18. 1935. VIII. 5. (Friedrich). Ezt az araszoló pillét hazánk területén eddig nagyon kevés helyen gyűjtötték. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében összesen hat magyarországi példány van Maglód, Gödöllő, Ábrahámtelek, Söreg és Isaszeg lelőhelyekkel. A Fauna Regni Hungariae ennyit mond róla: Rara I. Nagyvárad. Ugy látszik Abafi-Aigner később kételkedett a nagyvárad-i adatban, mert 10 évvel később kiadott könyvében a *Boarmia umbraria*-t a külföldi fajok között említi. Rebel (45., p. 569.) Herkulesfürdőről jelzi, majd a horvátországi Zenggeről is kimutatja. (48., p. 113.) — 150. *B. lichenaria* Leech. Debrecen 1925. V. 10. (Uj.), Gyón 1898. VI. 5. (Dr. Kertész), Ik. 1925. VIII. 11—

14. (S.), 4. Kisújszállás 1925. V. 16. (P.), Ócsa—Felsőbabád 1922. VI. 25. (S.), Ppsz. 1927. VI. 11. (U.) — 151. *B. Viertlii* Bohatsch. A Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményében nincsenek síkvidéki állatok ebből az állatföldrajzi szempontból rendkívül figyelemre méltó Geometridából. Viertl Péceszt, Ulbrich Isaszegen (75., p. 98.), Diószeghy Borosjenőn, Predota pedig Nyíren (Kecskemét mellett) gyűjtötte. (46., p. 175.) — 152. *B. roboraria* Schiff. Kh. (Ulbrich). — 152a. *B. rob* gen. aest. *Danieli* Whrli. Gyón (Dr. Kertész), Ik. 1910. VII. 3. 19. (S.), Szg. 1910. VIII. 11. (Uj.), — 153. *B. punctinalis* Scop. Apatin 1911. VI. 1. (S.), Cs. 1933. IV. 30. (U.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Kúnhegyes 1912. VIII. 1. (Kadocsa), Php. 1938. VI. 27. (Sz.) — 153a. *B. punc* ab. *consobrinaria* Bkh. Ik. 1910. VII. 18. VIII. 25. (S.), Pestújhely 1929. IV. 10, 1933. VII. 15. (Bezsilla). Php. 1938. VII. 17. (Sz.), Újpest (Gabrieli). — 153. *B. punctinalis* ab. *magyarica* Wehrli Királyhalom 1933. VII. 20 31. (S.), Maglód 1925. VIII. 4. (Friedrich), Php. 1938. V. 21—22, 28—30, VI. 21—22. (Sz.), Szg. 1910. VIII. 11 (Uj.), Szilas (Pestújhely mellett) 1933. VII. 29. (Bezsilla.) Wehrli (78., p. 36—37.) földrajzi rasszként írja le ezt az alakot. Ezt a megállapítását módosítanunk kell, mert hazánkban emellett a sötétebb színű, összefolyt rajzolatú alak mellett megtaláljuk elég nagy számban a világosabb törzsalakot és az ab. *consobrinaria* Bkh.-t is. — 154. *B. selenaria* (Hb. Fh. 1914. VI. 19. (S.), 1911. VI. 19. (Uj.), Kisújszállás 1925. V. 15. (P.), Maglód 1933. VII. 22. (Friedrich), Mezőberény (S.), Nyíregyháza 1926. II. 24. (e. l.) (U.), Sashalom 1925. VII. 11. (P.), Szigetszentmárton 1940. VII. 15 (Bunday), Szg. 1940. VI. 5. (Sz.) — 155. *B. bistortata* Goeze (= *crepuscularia* Hb.) Csepel 1927. III. 29, 1928. VII. 4. (U.), Debrecen 1923. VI. 10. (Uj.) Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Nyíregyháza 1925. IV. 10. (P.) — 155a. *B. bist.* ab. *defessaria* Tr. Ik. 1910. VII. 22. (S.), Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Maglód 1927. VII. 21. (Friedrich), Php. 1937. VI. 12. (Uh.), Ppsz. 1909. VII. 20. (S.), Rákos 1933. IV. 21. (Friedrich), Szigetszentmárton 1940, VII. 15. (Bunday), Újpest 1899. (Gabrieli), Hormuzaki (28 és 62., p. 141.) a *B. bistortata*t az ú. n. „Sybilla típusú faunaelemek” csoportjába sorolja.

156. *Tephronia sepiaria* Hufn. Kh. 1933. VII. 20—31. (S.), Tass 1919. VII. 1. (Diószeghy), Újpest (Gabrieli.)

157. *Gnophos dumetata* var. *saturata* Fuchs. Cs. 1926. IX. 5, 6, 11. (U.), Php. 1939. IX. 9. (Sz.)

158. *Ematurga atomaria* L. Cs. 1928. VII. 31. (e. l.) (U.), Dömsöd 1911. VIII. 4. (S.), Fh. 1911. V. (Uj.), Gyón 1910. V. 15. (Dr. Kertész), Php. 1938. IV. 30, V. 1, VI. 21—22, VII. 17. (Sz.), Szg. 1937. V. 7. (Bunday), 1941. VIII. 13. (Sz.), — 158a. *Em. at.* ab. *ustaria* Fuchs Csepel 1926. VI. 18. (U.), Debrecen 1895., Szg. 1917. IV. 15. (Szurdoki), 1928. V. 22. (U.), 1931. nyarán Kolb, Daniel és Osthelder müncheni lepidopterológusok a Kisbalaton melletti Vörsön kizárólag ezt a változatot gyűjtötték (53., p. 31.) Másodiknak Balogh Imre jelenti hazai

előfordulását (9., p. 60.) Az Alföld faunájára nézve új. — 158b. *Em. at. ab. obscoletaria* Zett. Maglód 1935. V. 30. (Friedrich). Ez a főképpen Lappföldön és Finnországban gyakori (44., p. 399.) alak az Alföld és Magyarország faunájára nézve új.

159. *Bupalus piniarius* L. Cs. 1937. V. 9, 16, 19. (U.), 1914. V. 25. (Uj.) — 159a. *Bup. pin. ab. flavescens* B. White. Cs. 1937. V. 16. (U.), 1915. V. 18. (Uj.), Ppsz 1935. VI. 9. (U.) Az Alföld és Magyarország faunájára új. — 159m. *Bup. pin. ab. dziurdzynskii* Koller. Cs. 1927. V. 19. Az Alföld és Magyarország faunájára új.

160. *Selidosema plumaria* Schiff. Szg. 1929. VIII. 50, 1940. VIII. 29. (U.)

161. *Scodionia conspersaria* ab. *turturaria* Bsd. Fh. 1914. VI. 15, 22. (S.), 1914. V., VI. 16, 19—21. (Uj.)

162. *Aspilates formosaria* Ev. Ppsz. 1928. VII. 11. (Kolb), Sári-turján 1936. VI. 19. (Sz.) Ismeretes még Csornáról és Vörsről, ahol 1942. VII. 6-dikán dr. Vargha Gy. két példányban gyűjtötte, valamint a szlavoniai Jankováczról, ahol Koca Gy. hernyóját találta. (30., p. 66.) — 165. *Asp. gilvaria* F. Cs. 1914 IX. 10. (S.), 1925. VII. 30, 1929. VIII. 20, 1936. VIII. 50. (U.), Php. 1939. IX. 8. (Sz.), Szg. 1929. VIII. 50, 1940. IX. 1, 1941. VIII. 24. (U.) — 165a. *Asp. gilvaria* ab. *conspersaria* Stgr. Cs. 1917. IX. 8, 1925. VII. 30, 1936. VIII. 50. (U.), Php. 1939. IX. 8. (Sz.), Szg. 1929. VII. 30, 1939. VIII. 28. (U.)

A fentiekből láthatjuk, hogy alföldünk Geometrida faunája, bár fajgazdagság tekintetében messze elmarad hegyvidékeink araszóli lepkevilága mögött, szegényesnek mégsem mondható. A kisebb fajsza-mot nagy mértékben pótolják az Alföldön élő allatföldrajzi érdekes-ségek, mint amilyen pl. a *Chondrosoma fiduciarria* Anker nevű sztyepprelictum, az úgyszólván szemünk láttára fokozatosan észak felé terjedő pontusi *Eilicrinia trinotata* Metzner, a tölgyfá-hoz kötött, de a biotópokban rendkívüli módon válogató sporádikus elterjedésű *Boarmia Viertlii* Bohatsch vagy a mediterrán faunát képviselő *Boarmia umbraria* Hb., amelynek a hernyója az olajfán él.

Végül összefoglalva a faunisztikai eredményeket: jelen dolgoza-tomban számtalan új lelőhely felsorolása mellett alföldünkről először közlöm két fajnak és 22 változatnak, egész Magyarország területéről pedig 15 Geometrida-alaknak az előfordulását. Ehhez jön még mint rendszertani eredmény a 5 tudományra új forma.

IRODALOM — LITERATUR.

1. Abafi-Aigner, (Pável, F. & Uhryk, T.: Lepidoptera. (In: Fauna Regni Hungariae, Budapest 1896, p. 1—80.)* — 1a. Abafi-Aigner, L.: Kecskemét rovarfaunája (Rov. Lap. 4, 1897, p. 86—87.)* — 2. Abafi Aigner, L.: A magyar lepkefauna gyara-

- podása 1899-ben. (Rov. Lap. 7, 1900, p. 170—171.) — 3. Abafi-Aigner, L.: A horvátországi lepkefauna. (Rov. Lap. 9, 1902, p. 58—61.) — 4. Abafi-Aigner, L.: Peszéri kirándulásaim.* (Rov. Lap. 9, 1902, p. 75—82.) — 5. Abafi-Aigner, L.: Kirándulás Abauj-Torna megyébe. (Rov. Lap. 10, 1903, p. 71—75, 97—100.) — 6. Abafi-Aigner, L.: Lepkeeltérések a Magyar Nemzeti Múzeum gyűjteményéből. (23 ábrával). (Rov. Lap. 14, 1907, p. 79—88, 122—131, 118—153, 178—181, 210—212.)* — 6a. Abafi-Aigner, L.: Magyarország lepkéi. Bpest 1907, pp. 137.* — 7. Abafi-Aigner, L.: Adalék a Magyar Tengeremlék, Horvátország és Dalmácia lepkefaunájához. I.—II.) (Rov. Lap. 17, 1910, p. 55—57, 71—105.) — 8. Balogh, I.: *Acidalia corrivalaria* Kretschmar az Alföldön. (Fol. Ent. Hung. 3, 1938, p. 164.)* — 9. Balogh, I.: Adatok Budapest Macrolepidoptera faunájához. (Fol. Ent. Hung. 4, 1938, 1—2 füz., p. 58—61.)* — 10. Bezsilá, L.: Uj lepkeaberratiók Budapest környékéről. Neue Lepidopteren-Aberrationen aus der Umgebung von Budapest. (Fol. Ent. Hung. 8, 1943, p. 68—71.)* — 11. Caradja, A.: Die Grossschmetterlinge des Königreichs Rumänien. (Iris 9, 1896, p. 7—112.) — 12. Cerva, F.: Az *Eilicrinia cordifaria* életmódja. (Rov. Lap. 14, 1907, p. 76—79.)* — 13. Csíki, E.: Zerny, H.: Formenkreis von *Lythria purpuraria* L. (Rov. Lap. 23, 1916, p. 50.)* — 14. Czekelius, D.: Adalék Erdély lepkefaunájához. (Rov. Lap. 13, 1906, p. 84—86.) — 15. Czekelius, D.: Beiträge zur Schmetterlingsfauna Siebenbürgens VI. (Verh. u. Mitt. Sieb. Ver. Naturw. 67, 1917, p. 1—96.) — 16. Czekelius, D.: Beiträge zur Schmetterlingsfauna Siebenbürgens. (Verh. u. Mitt. des Siebenbürg. Vereins für Naturw. Hermannst. 72—74, 1922—1924, p. 218—257.) — 17. Dahlström, Gy.: Adatok a magyar lepkefaunához. (Rov. Lap. 7, 1900, p. 114—117.) — 18. Dahlström, Gy.: Eperjes környékének araszoló pilléi. (Rov. Lap. 8, 1901, p. 116—120, 169—171.) — 19. Daniel, F. u. Kobl, L.: Beiträge zur Lepidopteren-Fauna Zentral-Ungarns. (Mitt. Münch. Ent. Ges. 20, 1930, p. 49—70.)* — 20. Diószeghy, L.: Die Lepidopterenfauna des Retezátgebirge. (Verh. Mitt. Sieb. Ver. Naturw. Hermannst. 79/80, 1929/30, p. 188—289, Taf. I—II.) — 21. Diószeghy, L.: Die Lepidopterenfauna des Retezátbirge. Nachtrag I. (Verh. Mitt. Sieb. Ver. Naturw. Hermannst. 82/93, 1933/34, p. 109—126., Taf. I.) — 22. Diószeghy, L.: Einige neue Varietäten und Aberrationen von Schmetterlingen unä eine neue Noctuide aus der Umgebung von Inen (Borosjenő) Jud. Arad, Rumänien. (Verh. Mitt. Sieb. Ver. Naturw. 83/84, 1933/1934, p. 127—132, Taf. I.) — 23. Erdős, J.: *Eilicrinia trinotata* Metz. a Nagyalföldről. (Fol. Ent. Hung. 4, 1938, p. 53—55.)* 24. Fischer, H.: Adalék Kassa környékének lepkefaunájához III. (Rov. Lap. 13, 1906, p. 150—153.) — 25. Forster, W.: Geometridae. (In: Daniel, F. & Forster, W.: Liste der bei Bátorliget (Nyírbátor, Nordostungarn) gesammelten Macrolepidopteren. (Fragm. Faun. Hung. 3, 1940, p. 24—26.)* — 26. Gergely, I.: Adatok az *Eilicrinia trinotata* Metz. elterjedéséhez. (Fol. Ent. Hung. 4, 3—4. füz., 1939, p. 98—100.)* — 27. Graeser, F. & Szent-Ivány, J.: Beiträge zur Kenntnis der Lepidopterenfauna der Halbinsel Tihany. Adatok a tihanyi félsziget lepkefaunájának ismeretéhez. (A Magyar Biol. kut. Munk. 12, 1910, p. 213—214.)* — 28. Hormuzaki, C.: Die Entwicklung der europäischen Lepidopterenfauna seit der Tertiärzeit im Lichte der Paläogeographie, Pflanzengeographie und Paläontologie. (Bull. Fac. Stiinte Cernauti 4, 1920, p. 50—135.)* — 29. Kárpáti, J. & Lakatos, D.: Újabb adatok Magyarország

- lepkefaunájához. (Rov. Lap. 14, 1907, p. 117—122.)* 30. Koca, Gy.: Prilog fauni leptira Hrvatske i Slavonije. (Glasnik hr. naravoslnig. druztva 13, 1901, ap. 1—67.) — 31. Kosa, Gy.: Lepidopterologiai adatok. (Rov. LaLp. 8. 1901. p. 16.) 32. Koca Gy.: Lepkészeti megfigyelések. (Rov. Lap. 9. 1902. p. 56—58.) — 33. Kolb, L.: Geometridae. (In: Daniel, G., Kolb, L. & Osthelder, L.: Weitere Beiträge zur Lepidopteren-Fauna der ungarischen Tiefebene. (D. Ent. Z. Iris Dresden 49, 1935, p. 26—52.)* — 34. Kúthy, B.: Adatok Kiskúnhalas rovarfaunájához. Beitrag zur Insektenfauna von Kiskúnhalas. (Fol. Ent. Hung. 5, 1910, p. 7—9.)* — 35. Kürtösi, J.: Az *Eilicrinia trinotata* Metzn. újabb termőhelye. (Rov. Lap. 18, 1911, p. 125.)* — 36. Nécsey, J.: Barsmegye nagylepkei. III. E. Geometrae. (Rov. Lap. 7, 1900, p. 78—81.) — 37. Pazsiczky, J.: Négy hét a vrátnai völgyben. (Rov. Lap. 1916, p. 157—163.)* — 38. Pazsiczky, J.: Az *Amphidasis betularia* L. var. *funeralis* Lamb. előfordulása Budán. (Rov. Lap. 21, 1917, p. 125—126.)* — 39. Pillich, F.: Lepkészeti feljegyzések. (Rov. Lap. 18. 1911. p. 157—162.) — 40. Pillich, F.: Simontornya és vidékének lepkéi. (Rov. Lap. 16, 1909, p. 53—56.) — 41. Pillich, F.: Gyűjteményem néhány eltérő lepkéjéről. (Rov. Lap. 16, 1909, p. 82—86.) — 42. Pillich, F.: Aus der Arthropoäenwelt Simontornya's. Ein monographischer Beitrag. Simontornya, 1914. pp. 172. — 43. Prout, L. B.: Die spannerartigen Nachtfalter (In: Seitz, A.: Die Gross-Schmetterlinge der Erde I. Abt. Die Gross-Schmetterlinge des paläarktischen Faunengebietes. B. 4, Stuttgart 1915, pp. 479.) — 44. Prout, L. B.: Die paläarktischen spannerartigen Nachtfalter. Subfam. Brevipnaceae-Larentiinae. Supplement. (In: Seitz, A.: Die Gross-Schmetterlinge der Erde Stuttgart 1934—38, p. 1—253.) — 45. Rebel, H.: Die Lepidopterenfauna von Herkulesbad und Orsova. (Ann. K. K. Naturh. Hofmus. 25, 1911, p. 253—430.) — 46. Rebel, H.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. Lap. 22, 1915, p. 171—190.)* — 47. Rebel, H.: Über die ersten Stände von *Lythria purpurata* L. und *purpuraria* L. (Verh. K. K. Zool. Bot. Ges. Wien 66, 1916, p. (149.)—(153.)* — 48. Rebel, H.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Lepkék Zenggről és környékéről.) (Rov. Lap. 23, 1916, p. 103—119.) — 49. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. Lap. 18, 1911. p. 36—43.) 50. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. lap. 18, 1911. p. 36—43.) — 51. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. lap. 19, 1912, p. 21—29.) — 52. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. lap. 20, 1913. p. 66—91.)* — 53. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. Lap. 20, 1913, p. 170—173.)* 54. Rothschild, N. Ch.: Adatok Magyarország lepkefaunájához. (Rov. Lap. 21, 1914, p. 27—53.)* — 55. Schawerda, K.: Beiträge zur Lepidopterenfauna der kroatischen Küste und Neubeschreibungen. (Iris 35, 1921, p. 111—138.) — 56. Schawerda, K.: Sammelergebnisse aus Warasdin Teplitz. (Ent Zeitschr. 54, 1941, p. 261—264.) — 57. Schwingenschuss, L.: Mitteilungen über eine Sommeltour in die Zentralkarpaten. (Verh. Zool. Bot. Ges. Wien 65, 1915, p. (76.)—(85.)) — 58. Szent-Ivány, J.: Kőszeg vidékének lepkefaunája I. The Butterflies of the Environs of Kőszeg I. (Vasi Szemle 4, a Kőszegi Múzeum Közleményei. I. sorozat 4. szám. 1937, p. 365—380.) — 60. Szent-Ivány, J.: *Palimpsestis* or. var. *albingensis* Waru. in der grossen Ungarischen Tiefebene. (Zeitschr. oest. Ent. Ver. Wien 23, 1938, pp. 2.)* — 61. Lepidopterologiai jegyzetek I. (Fol. Ent. Hung. 3, 1938, p. 113—

- 115.)* — 62. Szent-Ivány, J.: A történelmi Magyarország nagylepke faunájának elemei. — Gli elementi della fauna dei Macrolepidotteri in Ungheria storica. (Fol. Ent. Hung. 3, 1938, p. 133—146.)* — 63. Szent-Ivány, J.: Nova data lepidopterologica ex Hungaria Historica. (Fragm. Faun. Hung. 1, 1938, p. 13.)* — 64. Szent-Ivány, J.: Beitrag zur Lepidopterenfauna der Pótharasztpuszta. (Gr. Ung. Tiefebene.) (Fragm. Faun. Hung. 1, 1938, p. 65—70.)* — 65. Szent-Ivány, J.: *Cidaria* (*Xanthorhœ*) *obstipata* ab. *Kuthyi* nov. ab. (Ent. Zeitschr. 52, 1939, p. 57—58.) — 66. Szent-Ivány, J.: Lepidopterologiai jegyzetek III. (Fol. Ent. Hung. 5, 1940, p. 1.)* — 66a. Szent-Ivány, J.: Lepidopterologiai jegyzetek IV. (Fol. Ent. Hung. 6, 1941, p. 121—128.)* — 67. Szent-Ivány, J.: Adatok Tiszaderzs lepkefaunájának ismeretéhez. Beitrag zur Kenntnis der Lepidopterenfauna von Tiszaderzs. (Fol. Ent. Hung. 7, 1942, p. 109—112.)* — 68. Szent-Ivány, J.: Faunistische und oekologische Beobachtungen an den Lepidopteren der Halbinsel von Tihany. (Magy. Biol. Kut. Munk. 15, 1933, p. 340—357.) — 69. Szent-Ivány, J.: Contributo alla conoscenza della fauna macrolepidotterologica dei dintorni di Hed'z. (Fragm. Faun. Hung. 6, 1943, p. 21—23)* — 70. Szent-Ivány, J.: Über die Systematik, Verbreitung und Biologie einiger ungarischer Noctuiden und Geometriden. (Fragm. Faun. Hung. 7, 1944, im Druck.)* — 71. Szent-Ivány, J.: Gynandromorphok, új alakok és lelőhelyek a magyar lepke faunában. (Fol. Ent. Hung. 9, 1944, sajtó alatt.)* — 72. Uhryk, G.: *Boarmia umbraria* Hb. újabb előfordulása hazánkban. (Rov. Lap. 11, 1901, p. 149.) — 73. Ulbrich, E.: Adatok Vasmezgye lepkefaunájához. (Rov. Lap. 11, 1904, p. 8—10.) — 74. Ulbrich, E.: Isaszeg és környékének nagylepkei. (Enumeratio Macrolepidopterorum circa Isaszeg collectorum.) (Rov. Lap. 23, 1916, p. 80—100.) — 75. Ulbrich, E.: Isaszeg és környékének nagylepkei között előforduló varietások és aberratiók. (Rov. Lap. 24, 1917, p. 75—79.) — 76. Vängel, J.: Adatok Magyarország rovarfaunájához. II. Lepidoptera. (Rov. Lap. 12, 1905, p. 32—35, 48—52, 71—74, 112—118.)* — 77. Vellay, I.: Adatok Szeged faunájához. V. Lepidoptera. (Rov. Lap. 6, 1899, p. 183—184.)* — 78. Wehrli, E.: Über eine neue der chinesisch-japanischen *displicens* Btl. nahestehende *Boarmia* und eine der *B. conferranda* Btl. ähnliche Rasse des *B. punctinalis* Scop. aus Zentralungarn. (Lepid. Het.) (Mitt. Münch. Ent. Ges. 22, 1932, p. 33—37, Taf. I.) — 79. Wehrli, E.: Die paläarktischen spannerartigen Nachtfalter. Supplement. Subfam. *Boarmiinae*. (In: Seitz, A.: Die Gross-Schmetterlinge der Erde, Stuttgart 1939 —, sajtó alatt.) — 80. Zerny, H.: Formenkreis von *Lythria purperaria* L. (Verh. Zool. Bot. Ges. Wien 66, 1916, p. (118) — (25.) fig.)*

Táblamagyarázat. — Tafelerklärung.

1. ábra — Fig. 1. *Schistostegæ decussata* ab. *praeclara* Stögr. (Borosjenő)
2. ábra. — Fig. 2. *Schistostegæ decussata* Bkh. (Borosjenő)
3. ábra. — Fig. 3. *Schistostegæ decussata* var. *oecol.*? (Pusztaszer.)
4. ábra. — Fig. 4. *Schistostegæ decussata* var. *oecol.*? (Pusztaszer.)
5. ábra. Fig. 5. *Schistostegæ decussata* trans var. *dianaria* Schaw. (Borosjenő.)
6. ábra. — Fig. 6. *Schistostegæ decussata* f. *Mihályii* nov. f. (Budapest.)
7. ábra. — Fig. 7. *Schistostegæ decussata* ab. *fortificata* Tr. (Borosjenő.)

8. ábra. — Fig. 8. *Schistostege decussata* ab. *infumata* Th. Meig. (Budapest.)

Beitrag zur Kenntnis der Phaenologie und Verbreitung der Geometriden in der Grossen Ungarischen Tiefebene Von Dr. J. Szent-Ivány (Budapest.)

(Zusammenfassung.)

Der Verfasser veröffentlicht die Fundortsangaben der Sammlung des Ungarischen National-Museums. Die Abkürzung der öfters vorkommenden Fundorts- und Sammlernamen finden wir auf S. 2. Es werden zwei für die Fauna der Tiefebene neue Arten, 25 für die Fauna der Tiefebene neue Formen und 15 für die Fauna Ungarns neue Formen nachgewiesen. Es werden ausserdem 5 für die Wissenschaft neue Formen beschrieben. Die kurze Diagnose dieser Formen ist die folgende: 1. ***Lythria purpuraria* forma *Bartuczii* nov. f.** Auffallende albinistische Form. Die Grundfarbe ihrer Vorderflügel ist schmutzigweiss. Der vordere Teil des Zentralfeldes und das Wurzelfeld ist bräunlich orange-gelb, die distale Hälfte der Zelle hell grau. Die praemarginale Querlinie kommt ganz schwach in Vorschein. Ihre Grundfarbe ist nicht purpurrot, sondern hell grau. Die Unterseite der Vorderflügel ist ausser dem braunlichgelben Wurzelteil und der vorderen Hälfte des Mittelfeldes, fast ganz weiss. Die äussere Querlinie ist hier ganz verloschen. Die Hinterflügel sind oben wie unten orange-gelb. Fundort: Ujszász 26. VIII. 1915. (Leg. Schmidt). Herrn Professor Dr. Bartucz, dem Direktor des Wissenschaftlichen Instituts für die Erforschung der Ungarischen Tiefebene gewidmet. — 2. ***Lythria purpurata* forma *Dezsöfi* nov. f.** Grundfarbe der Vorderflügel graulich purpurrot. Das Distalfeld schwach gelb bestreut. An dem Wurzel- und Zentralfeld der Vorderflügel befindet sich eine ganz eigenartige orange-gelbe Zeichnung. Diese besteht aus einem länglichen Viereck (von dem Vorderrand), hinter diesem sehen wir eine längliche Binde, die etwa von der Flügelmitte bis zur Flügelwurzel läuft. Die Hinterflügel sind orange-gelb, vor dem Hinterrand grau. Die Unterseite der Vorderflügel ist orange-gelb, der Apex und der Saum purpurrot. Unterseite der Hinterflügel purpurrot, grau besprengelt. Fundortsangabe: Naturschutzgebiet von Pótharasztpuszta 27. VI. 1940. (Leg. Szent-Ivány). Herrn Bürgermeister K. Dezső gewidmet. — 3. ***Schistostege decussata* forma *Mihályii* nov.** (Taf. I. Fig. 6.) Grundfarbe hell gelbbraun. Von der typischen Zeichnung ist nur der helle Saum bzw. der schmale Saumband zu erkennen. Die von der Zelle distal ablaufende hellen Querbinde geben dem Tier ein ganz fremdartiges Aussehen. Fundortsangabe: Budapest 1925. VI. 10. (Leng. Mihályi.) Dem Sammler Herrn Studienrat Dr. F. Mihályi gewidmet.

Über einige andere Arten werden ebenfalls systematische Bemerkungen gemacht, und für einige, bisher nur von wenigen Punkten Un-

garns bekannten Tieren weitere Fundorte angegeben. *Boarmia puncti-*
nalis subsp. *magyarica* Wehrli scheint in Ungarn keine geographische
Rasse zu bilden, da die Stammform und die Form *consobrinaria* Bkh.
ebenso häufig sind. Auffallend gross ist die Variationsbreite von *Schis-*
tostege decussata Bkh. in Ungarn. (S. Taf. I.)

Dr. Szent-Ivány József
(Budapest)